

OB DVAJSETI OBLETNICI PROGLASITVE REPUBLIKE

Socialni in gospodarski napredek v ospredju poslanice predsednika republike

Ponoven popravek zakona o amnestiji, tako da se bo senat v petek izredno sestal
Ustanovitev inštituta med Italijo in državami Latinske Amerike - Možnost po-
gajanj v pokrajinskem okviru glede spora z zdravniki - Zaključena stavka PTT

RIM, 1. — Predsednik republike Saragat je naslovil ob 20-letnici republike daljšo poslanico: «Italijanom, Italiji, ki dela, proizvajala in študira in ki proslavlja dvajseto obletnico ustano-

vite demokratične republike, ki temelji na delu in ki je nastala po najstrašnejši narodni tragediji».

V poslanici predsednik republike ugotavlja bistvene spremembe, do katerih je prišlo v Italiji v dvajsetih letih, saj je bila Italija prej na robu gospodarske civilizacije, sedaj pa je na pragu velike moderne industrializirane družbe. Pričela so se reševati stoletja zapuščenosti vprašanja zaostalih področij. Industrijska proizvodnja se je po četrtini, proizvodnja jekla po desetertini.

Treba pa je rešiti še nekatera vprašanja: še vedno so neenakost med posameznimi delavci, še vedno je brezposelnost na nekaterih sektorjih, pomamljivost v šolstvu in zdravstvu in ne vedno dosežena potrebna kulturna družbena raven.

V poslanici se izrecno poudarja važnost svobodnih institucij in daljšanje po poti zaščite svobode ter vseh pravic, ki jih zagotavlja ustava. Končno je tudi govora o človeškem in mirolnem odnosu do vseh narodov sveta.

Ob dvajseti obletnici republike sta izšla skupen program tudi PSI in PSDI, ki ugotavlja veliko socialistične stranke za proglasitev republike in izdelavo ustave. V proglasu je govora, da ne bo v sedanjem razdobju nič manj pomembnih združenj in ustvaritev nove velike socialistične stranke za polno uveljavljanje in izvajanje ustave.

V poslanici zbornice so danes razpravljali o besedilu amnestije, ki ga je večerj sprejel senat, in o nekaterih bistvenih popravkih predvsem o popravku, s katerim se amnestija razširi tudi na pripadnike gibanj, ki so nasprotovali samostojnosti države. Komunistični predstavniki so se izrazili proti temu popravku, socialisti Ferri pa je dejal, da načelno ni nasprotov razširitvi amnestije, da se doseže čim večje poravnje, nikakor pa ne more sprejeti formulacije besedila, ki grozi, da bodo pri izvajanju amnestije gibanja s pripadniki odporniškega gibanja.

Zato so za nekaj časa prekinili razpravo in so se sestali samo člani raznih skupin. Govorili so o raznih, da poslanska zbornica ne sprejme novega popravka, temveč da samostojna priporočila predsedniku republike, kar pa so zaradi pravnih in drugih razlogov zavrnili in so se končno dogovorili za nov popravek glede drugega člena amnestije.

Novo besedilo čl. 2, ki ga je kasneje zbornica sprejela, je večino glasov: «Predsednik republike je pooblaščen, da podeli amnestijo za: 1. Zločine, ki so jih zagrešili od 25. julija 1943 do 2. junija 1946 pripadniki odporniškega gibanja, ali kdor koli, ki v njih ni sodeloval, če so utemeljena s političnimi razlogi in smrti, ki so povezane s temi zločini, in smrti čl. 45 št. 2 zakonika o kazenskem postopku. 2. Zločine, ki so jih od 25. julija 1943 do 2. junija 1946 zagrešili tudi drugi državljani, ki so se uprli osvoboditvi, in smrti, če so utemeljena s političnimi razlogi in smrti, ki so povezane s temi zločini, in smrti čl. 45 št. 2 zakonika o kazenskem postopku».

Poslanska zbornica je sprejela še nekaj drugih manj važnih popravkov in nato s tajnim glasovanjem s 317 glasovi proti 49 odobrila zakon v celoti. Sedaj bo moral o njem razpravljati še senat, ki se bo sestal na izrednem zasedanju v petek popoldneva. Senat bo poslanska zbornica poslala na bosta na počitnicah med volilno kampanjo in se bosta sestala šele 14. junija.

V Farnesini so danes svačeno napisali listino o ustanovitvi inštituta med Italijo in državami Latinske Amerike. Ameriški predstavnik je ministrstvo zunanega dela ministrstva Fanfanija dvajset diplomatov predstavnikov držav Latinske Amerike. Inštitut je urejen na osnovi načela polne participacije vseh sodelujočih držav, ki imajo ne glede na obseg ali število prispevkov po en glas. Zanimel se je poročila med obiskom zunanjega ministrstva Fanfanija in kasneje predsednika republike Saragata po državah Latinske Amerike.

Danes sta zaključili skupno zasedanje komisij za delo in za zdravstvo. Komisija za delo in za zdravstvo razpravi je minister za delo Bosco izjavil, da sta bile med razpravo izdelana dva predloga za rešitev spora z zdravniki: Prvi se nanaša na obnovo pogajanj s FNOIM, ki pa mora predhodno zagotoviti polna plačila vsem predstavnikom, ki bodo pogajanja vodili, in ki se mora obvezati, da bodo spoštovali sprejeti sporazumi. Drug predlog pa se nanaša na možnost pogajanj med INAM in pokrajinskimi zdravniškimi zbornicami. Minister je dejal, da se niso odločili za način pogajanj in da se bo o tem posvetoval z ministrskimi svetovi.

Predsednik komisije za zdravstvo De Maria je bil mnenja, da bi bilo boljše voditi pogajanja globalno, saj bodo drugače težavna in bo prišlo do neravnovesij med posameznimi sektorji in področji na škodo za ostale področja. Sindikat Loma (KPI) pa je mnenja, da se edino možna pogajanja v pokrajinskih okvirih, ker se je že izkazala neustojnost FNOIM. Ta pogajanja pa ne smejo nasprotovati načelom programiranja in se jih morajo udeležiti

ke se bodo čutili še nekaj dni, saj je bil praznik in bo minulo nekaj časa, preden bodo odpravili vso zaostalo pošto.

Podgorni o vzhodnih mejah

MOSKVA, 1. — V govoru, ki ga je imel v Habarovsku na slovesnosti ob podelitvi Leninovega reda temu področju zaradi gospodarskih uspehov, je predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Podgorni pozval na obrambo meja sovjetskega daljnega vzhoda. Mesto Habarovsk je približno 100 kilometrov od kitajske meje, medtem ko se vse področje razteza za približno 2500 km ob Tihem oceanu.

«Čeprav vodimo zunanjo politiko miru, je izjavil Podgorni, ne

zmanjšujemo naše budnosti in delamo vse mogoče, da okrepimo obrambo naše dežele. Področje Habarovska je obmejno področje. Njegovi prebivalci morajo okrepiti svoje odnose z vojsko in z morarico, da bodo lahko vztrajali in v primeru potrebe branili z junaštvom in spretnostjo naše vzhodne meje. Naše meje so vedno bile in vedno bodo nedotakljive».

Govoril je nato o mednarodnih dogodkih. V zvezi s Kubo je izjavil, da je stalisti Sovjetske zveze do Kube, ki brani svoje ozemlje, dobro znano. Dejal je: «Mi smo v celoti ob njeni strani in smo ponovno izrekli našo odločno podporo njeni junaški borbi. Nedavno sovražna dejanja ZDA proti Kubi so nov sklep v zločinski verigi napadene politike ameriških imperialistov». Glede Vietnama je izjavil, da Sovjetska zveza še vedno

na nadaljuje podporo Vietnamu, in je izrekel prepričanje, da bo pravična stvar Vietnama zmaga.

Glede gospodarskih problemov sovjetskega vzhoda je izjavil, da v petletju 1966-1970 sodeluje približno 250 tisoč mladih v glavnem prebivalcev tega področja pri velikih delih tako na vzhodu kakor v Sibiriji in na drugih področjih.

BEograd, 1. — V Beogradu so se začeli razgovori med pomočniki poljskega zunanjega ministra Naskovskim, ki je prišel v ponedeljek v Jugoslavijo, in njegovim jugoslovanskim tovarišem Mišo Pavčevićem. Zatrjuje se, da ima Naskovski nalogo obrazložiti jugoslovanski vladi nov načrt o razorožitvi in evropski varnosti, ki bi nadomestil prejšnji načrt poljskega zunanjega ministra Rapackega.

SPORAZUM MED VOJAŠKO VLADO IN BUDISTI?

Poskus kolektivnega samomora 20 budistov

Demonstranti zažgali ameriški konzulat v Hue

V vojaško vladbo bo vključenih deset civilistov, poseben organizem
pa bo nadzoroval dejavnost vlade - Tieu bo odstopil? - Atentat na
budističnega voditelja - Močno bombardiranje Severnega Vietnama

SAJGON, 1. — Predsednik sajgonске vojske vlade general Ki je danes sporočil, da bo vojaška vlada, v kateri je sedaj deset vojakov, razširjena, tako da bodo vanjo vključeni predstavniki množičnih organizacij, verskih skupin in političnih strank. S temi organizacijami bodo začeli takojšnja posvetovanja. Pozneje so javili, da bodo s šestim junijem vključili v vojaško vladbo deset civilnih osebnosti.

Vključitev desetih civilnih predstavnikov v vojaško vladbo je v skladu s kompromisom, ki ga je vlada danes dosegla z budističnimi voditelji. Sporočilo o sporazumu, ki sta ga izdala ameriški konzulat in budistični predstavnik na budističnem zborovanju, je izjavilo ostre proteste med budističnimi verniki. Kakih dvajset rednikov in redovnic je zagrozilo, da bodo napravili samomor z ognjem iz protesta proti pretiranemu popuščenju budistov, ki so se pogajali. Redovniki redovnice so se začeli polivati z benzinom prav za tribuno govornikov. Iz množice se je slišalo kričanje, da bi prepričali samomor. Skupine mladih budistov se je vrlo na skupno. Kakih dvajset minut je vladna vojska streljala na množico, ki je kričala, da ne bodo Američani umaknili svoje podpore Kijevemu režimu. 48-urni ultimati je predložil večerj opuščen. Kakor je znano, so ameriški funkcionarji v petek zapustili konzulat, ameriški civilisti pa so zapustili Hue. Kakor je javljeno, so študentje sinoči zapustili radijsko postajo v mestu in odstranili cestne bloke, toda zvečer so bloke znova postavili.

V Sajgonu je neznanec izjavil, da je bilo v delegaciji, ki se je pogajala z vlado, je na zborovanju v pagodi, katerega se je udeležilo sedem tisoč budistov, pozval budiste, naj še nekaj dni potrpijo, da vidijo, ali bo vlada in general izpolnili obljubo.

Hue je veliko število budističnih študentov danes razdeljalo in začelo ameriški konzulat in bližnje poslopje, ki je namenjeno diskusijam civilnemu odporu. Budistični študentje so bili zagrozili, da bodo zažgali konzulat, če ne bodo Američani umaknili svoje podpore Kijevemu režimu. 48-urni ultimati je predložil večerj opuščen. Kakor je znano, so ameriški funkcionarji v petek zapustili konzulat, ameriški civilisti pa so zapustili Hue. Kakor je javljeno, so študentje sinoči zapustili radijsko postajo v mestu in odstranili cestne bloke, toda zvečer so bloke znova postavili.

V Sajgonu je neznanec izjavil, da je bilo v delegaciji, ki se je pogajala z vlado, je na zborovanju v pagodi, katerega se je udeležilo sedem tisoč budistov, pozval budiste, naj še nekaj dni potrpijo, da vidijo, ali bo vlada in general izpolnili obljubo.

danes atentat na voditelja budističnega mladinskega gibanja Minh. Ta velja za glavnega navdajvalca protivladnih demonstracij in je tesen sodelavec budističnega voditelja Tri Kuanga. Minh se je prejel z avtomobilom iz pagode, na glavni sedež budističnega mladinskega gibanja, ko je neznanec vrgele proti avtomobilu bombo, ki je eksplodirala. Minh in šofer sta bila ranjena. Minh so takoj odpeljali v bolnišnico. Hudo je bil ranjen na trebuh, na nogah in hrbtu. Nekaj ur po operaciji se ni še osvobodil.

Budistična enotna cerkev je objavila izjavo, ki pravi, da so za atentat odgovorni politični voditelji, na katere morajo pasti vse posledice. Izjava poudarja, da je ta atentat nov zločin, ki ga vlada in ameriški funkcionarji izvajajo v imenu vietnamskega budizma.

Kar se tiče napada na ameriški konzulat v Hue, poročajo, da se je skupina prve jugovietnamske divizije, ki je streljala ameriška poslopja, umaknila čez na študentje podirili čiste ovire in se približali konzulatu. Očitno je bil ameriški cilj, gasilci pa so prišli tri četrti ure pozneje in so odšli, ne da bi sploh uporabili brizgalne.

Opoldne se je več sto budistov zbralo pred sedežem mladinskega gibanja v Sajgonu. Nosili so tablo z napisom: «Ameriški konzulat v Hue je kriv za atentat na budističnega voditelja Minh. Nocoj je v Sajgonu več tisoč budistov demonstrirala proti podpori, ki jo Američani dajejo vojaški vladi. Demonstranti so nosili Johnsonovo sliko, ki jo so nato javno zažgali. Opoldne so demonstranti zažgali tudi ameriški džip.

Ameriška letala so večerj izvedla izredno močan napad na en sam objekt v Severnem Vietnamu. Izvedla so 18 napadov na veliko skladišče 128 kilometrov severno od Hanoja. Ameriška letala so v petek izvedla 38 bombnih napadov na Severni Vietnam. Letala ameriške mornarice pa so izvedla 42 bombnih napadov na železniške proge, vojaška skladišča in protiletalske baterije v Severnem Vietnamu. Ameriška letala so v petek poročila, da so ameriška letala bombardirala v približno enem letu 135 šol in otroških vrtcev v Severnem Vietnamu ter ubila kakih sto učencev in učiteljev. Med večerjsem napadom je bilo sresteljen sedem ameriških letal, od katerih so bila tri sestreljena blizu Hanoja.

Bivši angleški zunanji minister Eden, ki se sedaj imenuje lord Avon in ki se je leta 1954 udeležil pogajanj za ženevski sporazum, je v intervjuju ameriški televiziji predlagal ustanovitve pasu nevarnih držav na indokitskem polotoku. Izjavil je, da bi ta pas moral spetkati za zajeti Kambožijo in Laos, pozneje pa bi se lahko pridružila še Severni in Južni Vietnam. Po njegovem mnenju bi moral ameriški načrt za gospodarski razvoj področja ob ustvari nekaj mekingskega razvoja na celotno tamkajšnje področje. Zatem je lord Avon izjavil, da hoče Kitajsko predvsem, da ZDA zapustijo azijski kontinent. Izrekel je mnenje, da bi omenjena gospodarska rešitev pomenila eventualno privlačnost za Peking, ki bi morda privločil v kako koncesijo.

Tito in Kadar nadaljujeta posvetovanja

LUJBLJANA, 1. — Glavni tajnik ZKJ maršal Tito in prvi tajnik madžarske komunistične stranke Janos Kadar sta danes nadaljevala na Bledu posvetovanja, ki sta jih bila začela v ponedeljek ob Kadarjeve prihodu v Jugoslavijo. Govorila sta o mednarodnem položaju

VLADA JE VČERAJ ODOBRIŁA

Zakon o reformi bolnišnic o javni varnosti in o potnih listih

Glede bolnišnic se je sprejelo načelo decentralizacije - Zakon o javni
varnosti usklajen z določbami ustave - Potni listi bodo veljali pet let

RIM, 1. — Danes je bila nova seja ministrskega sveta, na kateri so odobrili zakon o reformi bolnišnic, nov zakon o javni varnosti in nove določbe o izdajanju potnih listov, ki bodo od slej veljali pet let.

Poročilo o zakonskem predlogu o reformi bolnišnic poudarja, da sedanja načela o dobrodelnem značaju bolnišnic niso v skladu z ustavnim načelom o pravici državljanov do zdravstvene zaščite in enakih oblikah za vse. Iz tega izhaja načelo o bolniški dejavnosti, s katero se lahko ukvarja samo v ta namen ustanovljene ustanove, ki imajo enako upravno strukturo, so podvržene enakim nadzorom in ki delujejo izključno v okviru zdravstvene pravice, odnosno v okviru ustanovljenih se dežel z navadnim statusom.

Zakonski predlog upošteva obstoj raznih kategorij ustanov, ki se ukvarjajo z bolnišničarstvom: onih, ki se ukvarjajo izključno z zdravstvom, onih, ki so v okviru občin in pokrajin. Prve bolnišnice bodo sprejemljene v samostojne ustanove, ki bodo lahko obranile samostojno upravo in statute, bodo pa obvezane dati zdravstveno pomoč vsem brez izjeme. Njih upravni organi bodo morali biti demokratično ustanovljeni. Glede ustanov druge kategorije pa bodo od njih odvisne bolnišnice.

Zakonski predlog določa tudi nove razdelitve bolnišnic med splošne, specializirane, za kronične in rekovalence, v zvezi z obsežnostjo pa na deželne, pokrajinske in na področne. Kvalifikacije določa, da pokrajinski zdravnik in ima konkretne posledice pri sestavi upravnih svetov, tako da so v skladu s področjem, na katerem bolnišnica deluje. Istočasno pa je važna tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Osnovo za financiranje bolnišnic bo predstavljal prispevek za vsakega bolnika. Ustanovljen pa bo tudi vsesrben fond, s katerim bo država prispevala k okrepitvi zdravstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Ministrstvo za zdravstvo bo na osnovi zakona izdelalo vsesrben načrt bolnišnic, ki bo predvideval potrebo po številu bolniških postelj na celotnem področju države ter njih razdelitev v deželah kot tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Posredovanje kongoških zarotnikov

KINSASA, 1. — Danes so v kongoški prestolnici javili, da bodo štirje zarotniki, ki so bili večerj obsojeni na smrt, obsojeni jutri zjutraj na glavnem trgu prestolnice, če jih ne bo general Mobutu pomilostil. Razna diplomatska predstavništva ter verske osebnosti so posredovali pri Mobutuju, naj bi jih pomilostil.

HELSINKI, 1. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk se je danes pogovarjal s finskim predsednikom Kekkonenom in s drugimi člani finske vlade.

Finska vlada je nocoj prepovedala severovietnamskemu poslaniku v Moskvi, da bi govoril na priti ameriškem zborovanju, ki je bilo nocoj v Helsinkih v zvezi z obiskom Deana Ruska.

V Dortmundu kongres nemških socialdemokratov

Brandt predlaga ustanovitev sveta v zvezi s politiko nemške združitev

BONN, 1. — V svojem govoru na kongresu zahodnonemške socialdemokratske stranke v Dortmundu je predsednik stranke Brandt obrazložil nove predloge za rešitev nemškega vprašanja. Predlagal je ustanovitev sveta, ki bi ga sestavljali zvezni kancler, predsednik parlamentarnih skupin strank, ki ga objavlja slopane v parlamentu, zunanji minister in minister za združitve ter predsednika zadevnih parlamentarnih komisij kakor tudi en delegat za Berlin. Ta organ bi moral pripravi politično združevanja, ki bi bila skupna vsem strankam. Pripravi bi moral potrebne pobude za uresnitve in okrepitve vez med obema Nemčijama. S tem v zvezi je Brandt ponovno zavrnil predlog o konfederaciji, ki ga je sporel Ulbricht. Zaključil je tudi, da bi bilo lažje rešiti nemško vprašanje z objavljanjem popravkov meje na O-dr in Nisi.

Govornik je izjavil, da tri načela, katerih se je do sedaj držala bonška vlada s tem v zvezi, ne predstavljajo prave politike. Brandt je dejal, da je treba sicer zahtevati odgovornost štirih veljav za rešitev nemškega vprašanja, toda ne sme se iz tega napraviti španska stena, za katero bi skrivali svojo nedojavnost.

Kar se tiče stališča, da bonška vlada predstavlja vse nemško ljudstvo, je govornik izjavil, da ta politika obvezuje bonško vladu, da govori v imenu vseh Nemcev, toda treba jo je prilagoditi spremembam, ki so nastale v svetovni politiki. Jasno je, je dodal Brandt, da za Bonn pankovski režim ni demokra-

nice z dekreti predsednika republike spreminjene v avtonomne ustanove. Da se število bolnišnic ne bi preveč povečalo, bodo lahko v neki pokrajini ali deželi ustanovili samo eno ustanovo. Dežele bodo lahko tudi ukinile ali osredotočile bolnišnice na njenem področju na osnovi predvidevanj deželnega načrta. Nadzorstvo in skrb za bolnišnice pripada dežel, medtem ko nadzorstvo nad upravnimi organi načelno predstavlja republike.

Lastnina bolnišnic ne velja več kot zasebna last, temveč na osnovi člena 42 ustave gre za javno lastnino.

Zakonski predlog določa tudi nove razdelitve bolnišnic med splošne, specializirane, za kronične in rekovalence, v zvezi z obsežnostjo pa na deželne, pokrajinske in na področne. Kvalifikacije določa, da pokrajinski zdravnik in ima konkretne posledice pri sestavi upravnih svetov, tako da so v skladu s področjem, na katerem bolnišnica deluje. Istočasno pa je važna tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Ministrstvo za zdravstvo bo na osnovi zakona izdelalo vsesrben načrt bolnišnic, ki bo predvideval potrebo po številu bolniških postelj na celotnem področju države ter njih razdelitev v deželah kot tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Osnovo za financiranje bolnišnic bo predstavljal prispevek za vsakega bolnika. Ustanovljen pa bo tudi vsesrben fond, s katerim bo država prispevala k okrepitvi zdravstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Ministrstvo za zdravstvo bo na osnovi zakona izdelalo vsesrben načrt bolnišnic, ki bo predvideval potrebo po številu bolniških postelj na celotnem področju države ter njih razdelitev v deželah kot tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Posredovanje kongoških zarotnikov

KINSASA, 1. — Danes so v kongoški prestolnici javili, da bodo štirje zarotniki, ki so bili večerj obsojeni na smrt, obsojeni jutri zjutraj na glavnem trgu prestolnice, če jih ne bo general Mobutu pomilostil. Razna diplomatska predstavništva ter verske osebnosti so posredovali pri Mobutuju, naj bi jih pomilostil.

HELSINKI, 1. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk se je danes pogovarjal s finskim predsednikom Kekkonenom in s drugimi člani finske vlade.

Finska vlada je nocoj prepovedala severovietnamskemu poslaniku v Moskvi, da bi govoril na priti ameriškem zborovanju, ki je bilo nocoj v Helsinkih v zvezi z obiskom Deana Ruska.

nih lokalov in prebivalstvom. Ponostavlja se postopek za registriranje gostov v hotelih. Postopek o razobešanju plakotov in sporočij v javnosti se prilagodi ustavnim načelom. Točno so označene določbe za bivanje tujcev v odnosu s členom 10 ustave, kar se tiče zatočilstva. Točno je določen postopek o ugotavljanju identitete oseb. Prejšnje določbe, kar se tiče združevanja, se prilagodi jasnim načelom svobode do združevanja. Praktično se ukinja polnomočno in obširno decentralizacija za izdajanje dovoljenj in licenc, s tem da se vprašanja prepuščajo pristojnim tehničnim organom. Določeni je rok enega leta, v katerem mora vlada združiti v enoten tekst različne določbe, ki se tičejo zakona o javni varnosti.

Zakonski odlok o potnih listih, ki bo za odobrili na današnji seji ministrskega sveta, določa med drugim: 1. načelo svobode potovanja v smislu člena 16 ustave. 2. Veljavnost potnega lista za vse države, ki jih je Italijanska vlada priznala, za pokrajinski zdravnik in ima konkretne posledice pri sestavi upravnih svetov, tako da so v skladu s področjem, na katerem bolnišnica deluje. Istočasno pa je važna tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Ministrstvo za zdravstvo bo na osnovi zakona izdelalo vsesrben načrt bolnišnic, ki bo predvideval potrebo po številu bolniških postelj na celotnem področju države ter njih razdelitev v deželah kot tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Osnovo za financiranje bolnišnic bo predstavljal prispevek za vsakega bolnika. Ustanovljen pa bo tudi vsesrben fond, s katerim bo država prispevala k okrepitvi zdravstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Ministrstvo za zdravstvo bo na osnovi zakona izdelalo vsesrben načrt bolnišnic, ki bo predvideval potrebo po številu bolniških postelj na celotnem področju države ter njih razdelitev v deželah kot tudi potrebna finančna sredstva. Načrt bo odobril medministrski odbor za programiranje. Poleg vse državnega načrta bodo izdelani tudi deželni načrti, ki bodo predvidevali graditve novih in preureditve obstoječih bolnišnic.

Posredovanje kongoških zarotnikov

KINSASA, 1. — Danes so v kongoški prestolnici javili, da bodo štirje zarotniki, ki so bili večerj obsojeni na smrt, obsojeni jutri zjutraj na glavnem trgu prestolnice, če jih ne bo general Mobutu pomilostil. Razna diplomatska predstavništva ter verske osebnosti so posredovali pri Mobutuju, naj bi jih pomilostil.

HELSINKI, 1. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk se je danes pogovarjal s finskim predsednikom Kekkonenom in s drugimi člani finske vlade.

Finska vlada je nocoj prepovedala severovietnamskemu poslaniku v Moskvi, da bi govoril na priti ameriškem zborovanju, ki je bilo nocoj v Helsinkih v zvezi z obiskom Deana Ruska.

DANES

Predsednik republike Saragat je naslovil ob 20-letnici republike daljšo poslanico: «Italijanom, Italiji, ki dela, proizvajala in študira in ki proslavlja dvajseto obletnico ustano-

vite demokratične republike, ki temelji na delu in ki je nastala po najstrašnejši narodni tragediji».

V poslanici predsednik republike ugotavlja bistvene spremembe, do katerih je prišlo v Italiji v dvajsetih letih, saj je bila Italija prej na robu gospodarske civilizacije, sedaj pa je na pragu velike moderne industrializirane družbe. Pričela so se reševati stoletja zapuščenosti vprašanja zaostalih področij. Industrijska proizvodnja se je po četrtini, proizvodnja jekla po desetertini.

Treba pa je rešiti še nekatera vprašanja: še vedno so neenakost med posameznimi delavci, še vedno je brezposelnost na nekaterih sektorjih, pomamljivost v šolstvu in zdravstvu in ne vedno dosežena potrebna kulturna družbena raven.

V poslanici se izrecno poudarja važnost svobodnih institucij in daljšanje po poti zaščite svobode ter vseh pravic, ki jih zagotavlja ustava. Končno je tudi govora o človeškem in mirolnem odnosu do vseh narodov sveta.

Ob dvajseti obletnici republike sta izšla skupen program tudi PSI in PSDI, ki ugotavlja veliko socialistične stranke za proglasitev republike in izdelavo ustave. V proglasu je govora, da ne bo v sedanjem razdobju nič manj pomembnih združenj in ustvaritev nove velike socialistične stranke za polno uveljavljanje in izvajanje ustave.

V poslanici zbornice so danes razpravljali o besedilu amnestije, ki ga je večerj sprejel senat, in o nekaterih bistvenih popravkih predvsem o popravku, s katerim se amnestija razširi tudi na pripadnike gibanj, ki so nasprotovali samostojnosti države. Komunistični predstavniki so se izrazili proti temu popravku, socialisti Ferri pa je dejal, da načelno ni nasprotov razširitvi amnestije, da se doseže čim večje poravnje, nikakor pa ne more sprejeti formulacije besedila, ki grozi, da bodo pri izvajanju amnestije gibanja s pripadniki odporniškega gibanja.

Zato so za nekaj časa prekinili razpravo in so se sestali samo člani raznih skupin. Govorili so o raznih, da poslanska zbornica ne sprejme novega popravka, temveč da samostojna priporočila predsedniku republike, kar pa so zaradi pravnih in drugih razlogov zavrnili in so se končno dogovorili za nov popravek glede drugega člena amnestije.

Ali v jugovzhodni Aziji Britanci še kaj pomenijo

Morje je pljusalo ob kamniti zid, ki podpira nabrežje, spremljeno v najlepše singapursko sprehajališče. Zunan, v zalivu, so utrpale luči na mnogih velikih ladjah. Na desni je pramen svetilnika v prekinjenih krogih rezal temo in kdaj pa kdaj oplazi črne ladijske trupe.

Na levi, proti jugovzhodu, so se skoraj sleherni minuto spuščala ali dvigala letala. Njihove rdeče in zelene krilne svetilke so skušale tekmovali z zvezdami. Letala so nosila nekatere od tistih 1625 potnikov, kolikor jih vsak dan varno zdrsne po pristajalnih stezah singapurskega letališča.

Prijatelj se je nasmehnil. «Kaj ni čudno, kako drugače je vse? Zmerom, kadar sem pred letom, ali bral o Singapuru, trdnjavi britanskega imperializma, sem si predstavljati trdnjavo — tako z visokimi zidovi debelih stolpi in naboženimi kronami. A tole? Je to trdnjava?»

Tisto popoldne me je funkcionar singapurske vlade, po narodnosti Indijec, povabil naj greva skupaj kositi. Sedla sva pod streho, a sicer na odprto. Na levi se je razprostiralo zeleno igrišče za golf, na desni štrli travnata križišča za tenis. «Tale Golf Club je za vas najbrž kaj pripraven», sem omenil. «Samo čez cesto morate, pa ste že tu.»

«Da», je rekel. «Tole je angleški klub. Do tridesetdesetega, ko smo v okviru Malezije postali formalno neodvisni, so smeli v klub samo Britanci. Zdaj je malo drugače.»

Ob tem sem se spomnil kako sva se štiri mesece prej v informacijskem uradu pakistanske vlade v Ravalpindi seznanila z Angležem, ki je bil tiskovni predstavnik srednjeevropskega pakistanskega centra — in kako je v odzivu na nekaj minutah najbrž popolnoma nevede zdrnil iz značilno polje podkontinentalne angleščine v neposredni stiki s tiskom. Anglec, naglas «to zgornjo ustnico», tako značilen za rojene Otocane iz zgornjega razreda, a se z njim ponajsoj tudi vsi tuji diplomati elitnih angleških univerz. Skoraj hkrati sem se spomnil trenutka v precej lenobnem in sproščenem pogovoru z nekaj indijskimi znanjci v zasebni hiši v Delhiju. Gostitelj, arhitekt, je pravil o zadnjih Gandhijevih kampanjah, kakor sem ga vprašal, kar je ob takih osebnih pomenkih (sint) je bil znan delavec v odporu skoraj neopisno: «Povejte mi, kako je pravzaprav bilo pod Anglez? To se pravi — kakšni resnični, intimni občutki so vas navdajali? Dolgo je mlačno. Potem je v enem tistih nemarnih vzgibov, ki včasih v hipu razkrijejo cele prepade na pol zastarane in že skoraj pozabljene glasovne, tih dejal: «Mož bog, kako smo jih sovražili...»

Prve dni maja sem se neko jutro peljal s ferryjem s polotoka Kowloon čez oziroma preliv pristanišča Victoria na otok Hongkong. Ob tem monsunskem času je bilo jutro začuda sončno. Na malce vzvalovnem morju sta kakih petdeset metrov od naše ladije ležali dve sivi gromadi: s krilnim vezom speta minolovca Royal Navy, Kraljevske mornarice. Zadač, o britanskem pomolu, je bila priklenjena srednje velika, a še vedno ogromna letalonosilka, polna lincev z složenimi krili. Krme ji je počasi plapolala avstralska zastava v rdečim dvojnem križu Union Jacka in zgornjem kotu ob drogu.

To bežne slike in še mnogo drugih podobnih, se mi še zdaj kot bliskovit in bežen film povezujejo v podtežit polna evzvodno od Suez. Ta pojem v britanskem izrazoslovju ne pomeni le neko preteklost, ki se je razprezala čez ves globus, a je zdaj neprekidno ni več; ne le ožne spomine upokojenega polkovnika, ki v kakem londonskem klubu po dveh kozaricah portovca neizbežno zabrede v Indijo svoje mladosti; ne le sovraštvo, odprto ali pri privzemljivosti pri nekdanjih imperialnih podložnikih. Ta pojem vsebuje celoten zgodovinski ali če hočete življenjski kompleks tiste Britanije, ki jo je še čutili v teh delih sveta, a tudi neizbrisni sledi tega kompleksa v ljudeh one Azije, ki je bila nekdanj podložna pravilu «Rule, Britannia!» — vlada, Britanija.

Tega ni več.

Družba Jardine et Matheson na primer v Hongkongu se dandanašnj obdobju enega najpomembnejših kapitalov v trgovini Daljnega vzhoda. Toda zdaj nikomur, se najmanj pa njenim lastnikom, ne hodi več na misel, da bi sanjarili o tradiciji iz časov optičke vojne, ko je Mr. Jardine v «China Repository» pisal: «Zares ni mogoče razumeti, da so naša trgovina in dohodki odvisni od muhasih naključij, ko pa bi nekaj vojni ladij zasidralih na morju pred mestom, in nekaj topovskih saliv v hipu uredilo zadevo... O izidu vojne z Kitajsko sploh ni mogoče dvomiti.»

Nikomur ne hodi na misel niti to, da bi si upal: glasno ponoviti besede slovitega angleškega vojskovođe v Indiji lorda Kitchenerja: «Prav zavest o prirojeni suverenosti nam je omogočila osvojit Indijo. Mislim, da se domani, da naj bo tako izobražen, inteligenten in hraber in naj mu damo še tako pomemben položaj, ne more kosati z britanskim oficirjem.»

Britansko, med azijskimi pa zlasti indijsko zgodovinsko je po

drugi svetovni vojni pogosto ubadala z vprašanjem, kako to, da je propadel Imperij, ki je slonel predvsem na moči mornarice. Dostikrat išče odgovor v ugotovitvi, da je pomorskim imperialnim sistemom odločilno z letalonosilkami in potem z raketa. Malce popolnejši in globlji odgovor vključuje nemara, po kateri je Zahod in z njim Britanija osvojila Azijo predvsem zaradi prednosti, ki jih je v spopadu z naravno kmečko ekonomijo in z ustrežajočim azijskim feudalizmom izrabljala krepkejšo blagovno-denarno gospodarstvo Zahoda, katerega nosilec je bil zlasti britanski kapitalizem.

Tako neuravnovešene razmerje še danes ni konec. Le da v njem ne nastopa več v glavni vlogi Britanija. Kaže se, da razmerje v celnem kompleksu odnosov med razvitimi in nerazvitimi, predvsem v stikih med vsem južnim in jugovzhodnim delom Azije ter Združenimi državami. Po svoje, v dokaj drugačnih pojavnih oblikah, odseva tudi v neugodnih odnosih med bolj razvito ZSSR in manj razvito Kitajsko. Naposled se kaže tudi v siloviti konkurenci med Kitajsko in ZDA, ki danes tvori os, poglavitno žarišče svetovne napetosti.

Kje je v teh dimenzijah prostor za Britanijo?

Britanski odgovor je vključen v neprekinjeno in na Otoku že sprejeto gospodarsko nujno, po kateri je treba bistveno skrajšati obrambne izdatke. Glasi pa se v zelo poenostavljeni obliki približno takole: likvidirati vsa draga oporišča razen tistih, kjer sedanja in bodoča korist se odtehta izdatke.

Azijski odgovor? Enotnega azijskega odgovora ni. Pred leti, ko Vietnam še ni zaostрил razmerja med ZDA in Kitajsko do tolikšne mere kakor zdaj, je enega od mnogih azijskih odgovorov vsebovala načelna in nedvoumna zahteva po odpravi vseh tujih oporišč in med temi v prvi vrsti britanskih. Indonezijska konfrontacija pod geslom «združiti Malezijo» je bila, na primer zasnovana predvsem na tem načelu, povezanem z obrambo lastnih interesov. Dandanes kaže, da je položaj za spoznanje drugačen. Dobesedno vse azijske države (in ne samo te) so vsaka po svoje pogtegnje v osrednjo konfrontacijo med Kitajsko in ZDA. Konice odpora proti tujim vplivom in strah pred njim se ne usmerjajo več v toliko zoper Britanijo, ki jo je njen lastni veleposlanec v Džakarti ob neki bolj sprošeni priložnosti imenoval «senior NEKOLIM» (najstarejši predstavnik neokolonializma, kolonializma in imperializma), pač pa vse bolj drugam. Ta strah je zdaj predvsem strah pred ZDA in Kitajsko, ki sta zelo neposredno zapleteni v spopad.

Britaniji se je s tem odprlo nekaj več možnosti. Le-te tvorijo sicer kiselkasto, a še vedno sprejemljivo nadomestilo za vplivna območja, ki jih je svoje dni varovala njena lastna moč.

Morda je to možnost najbolj jasno opredelil singapurski minister Lim Kim San s svojim grobo okritim stavkom: «Britanci so hudič, ki ga poznamo...»

«Nikoli ne podcenjujte Britancev. Azijo poznajo kot nihče z Zahoda. Izkušnje imajo, vsaj tisto let trdno sede na teh zemljepisnih dolžinah, hkrati pa pri njih velja samo korist in nič drugega. Njihova politika je neverjetna: hladni so kot ržba, v nemirih, kjer se vsi drugi vdaljajo čustvenim napetostim, so neverjetno mirni, vse možnosti pa preracunavajo vsaj za petdeset let naprej. Bдите prepričani, da imajo ob vsakem trenutku vsaj devet želez v ognju.»

Te opredelitve, v kateri se mešata odpor in občudovanje, nisem slišal od nikogar posebej; a če bi združil mnogo mnenj, ki so jih o tem izražali v Džakarti, Singapuru, Bangkoku, Hongkongu, pa tu di prejš. na indijsko-pakistanskem podkontinentu, bi jih moral najbrž združiti v tako podobo. Še posebej je to mnenje utrjeno v Singapuru, ki ga najbolj neposredno prizidevajo razprave o prihodnji britanski prisotnosti vzhodno od Suez.

Vodilni singapurski politiki prav nič ne skrivajo, da imajo na svoji tleh od tujcev najraje Britance. Za tem tiče vsaj dva važna razloga. Prvega tvori zavest, da tako izpostavljene točke v konfrontaciji zapletene velesile kratko in malo je mogoče pustiti prazne. To velja zlasti za Združene države; Vietnam je vse preblizu. In mimogrede: kar zadeva Vietnam, mi je vsaj pet ameriških dopisnikov, diplomatov in univerzitetnih specialistov za Azijo zagotovilo, kako natančno se zavedajo, da ZDA tudi v primeru, če tam vojaško «zmaga», ne morejo ven. «Možnosti za resnični dezangažma so skoraj že povsem ugasnile», je resno dejal nek univerzitetni profesor, strokovnjak za politično znanost. Ko pa sem enega singapurskih politikov vprašal, kako se po njegovem ujemata neodvisnost in britansko oporišče, je dejal, da nimajo nič proti oporišču, dokler ga država, ki ga drži, ne uporablja kot izhodišče za akcije, ki bi dočela nasprotovale singapurskim težnjam. Tiste dni — bilo je tik preden je premier Lee Kuan Yew obiskal London — je v zraku viselo nič koliko govorilo o tem, da utegne biti britansko oporišče že čez nekaj let likvidirano in da ga utegnejo tako ali drugače prevzeti ZDA.

Kako gleda Singapur na to? Po tem ni bilo treba niti spraševati, zakaj bolj kot jasno je bilo, da Singapur laže uveljavlja svojo vlogo v odnosih z Britanijo, kakor pa v odnosih z ZDA.

Lee Kuan Yew je potem v Londonu s spretnostjo, ki bolj kot vsakršno opisovanje ilustrira svojevrstno operacijsko kvaliteto singapurske zunanje politike, izjavil, da ukinitev oporišča v Singapuru pravzaprav ne bi imela nobenega smisla. «Če boste vi odšli, bodo prišli Američani, ki bodo opravljali isto reč s trikrat tolikšnimi stroški in desetkrat tolikšnim hrupom.» London pa je tokrat, vsaj kot so priporočevali in poročali v jugovzhodni Aziji, odgovorili na to dvojlenje kakor odkrito.

Navzlic takim namenom obstaja nič koliko znamenj, ki dajejo služiti, da bo Britanija v taki, ali drugačni obliki še ostala prisotna v Singapuru. «Devet želez v ognju», mi je razlagal, morda malce enostransko, indijski dopisnik, ki že pet let dela v Singapuru. «Kar pogledate, če odpravite vse druge vloge, ostane še zmerom ena: pomorski prehod k Kitajski. Ali menite, da je Britanija zmanj že leta 1950 priznala Peking? Verjemite mi, da bo poglavitno oporišče za britansko politiko vzhodno od Suez v prihodnjih letih tvorila trgovina s Kitajsko. Wilson se je v vietnamsko podporo Američanom morda preveč zaletel; toda kdo ve, kaj ima za bregom in kaj vse ga pravzaprav silil k temu. Pet let jih že opazujem tukaj, v Singapuru. Primerjajte jih z Američani, z Rusi, s Kitajci — pa boste videli, da so za vse po vrsti profesorji. Le da to skrivajo; za šibkejšega ni pametno, če nastopa kot profesor.»

Najbrž je malce pretiraval. V sami Britaniji najdes dokaj drugačnega mnenja. New Statesman je na primer konec februarja, ko so v Londonu izdali belo knjigo o obrambi, ob politiki vzhodno od Suez pisal: «Ko bi Rudyard Kipling in Beatrice Webb združila sile in potem opravila še zadeja pri Robertu McNamari, bi vsi trije skupaj lahko napisali prav tak dokumment kot razgovor v različne smeri. Nekateri člani, zlasti gospod Callaghan, se sploh ne zmenijo za to, kako bomo uporabljali denar, dokler vosta ne preseže dveh milijard funtov.»

Ključ do bodoče prisotnosti vzhodno od Suez se daleč ne more biti samo ta trgovina. «Devet želez v ognju» — v jugovzhodni Aziji sem srečal nič koliko ljudi, ki so se po poklicni dolžnosti in hkrati z ljubečevanjem zagnanostjo ukvarjali z razčlenjevanjem britanske politike. Analizirali so jo podrobno, z lečo in skalepom v rokah, a so stori vsi po vrsti priznali, da je to ena najbolj presnetih nalog, kar so jih kdaj srečali. O tem so govorili malce z odporom, malce pa s spoštovanjem in komaj prikrito profesionalno zavistjo. «Ti prekleli Britižerji! je rečel eden ameriških analitikov v Bangkoku. «Z njimi nikoli ne veš, pri čem si...»

Industrijski delavci večji zaslužek, je lahko razložiti: življenjske in delovne razmere v mestu zahtevajo za hrano, za prevažanje in za stanovanje večje izdatke kot na podeželju.

V Makedoniji sta dva pastirja zmrznila

BEOGRAD, 1. — Mrzli val, ki je prinesel s seboj obilne padavine, tudi sneg, se traja nad osrednjimi in južnimi predeli države, zlasti nad južnozhodno Srbijo, Makedonijo, Kosmetom in Crno goro. Na neki makedonski planini sta dva pastirja, stara 20 in 35 let, skušala rešiti iz snežnega meteža svojega čisto glavo čredo ovac, pri tem pa sta tako ozlebla, da sta oba zmrznila. Njuni trupla so našli dvanaest ur pozneje, ko sta njuna pasrevalca dovedla na mesto, kjer sta gospodarja ležala mrtva pod snegom.

Snega je ponekod v Crni gori do 70 cm in pol metra v Srbiji.

Prejšnji teden so pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani podelili letošnje Levstikove nagrade. Nagrade so prejeli, kot smo že poročali: Leopold Suhodolčan (levo zgoraj) za izvirno leposlovno delo, Melita Vovk-Stih (desno zgoraj) za izvirne ilustracije, Jože Čiuh (levo spodaj) za izvirne ilustracije in Joško Bateštin za izvirno ljudnoznanstveno delo

PRESENETLJIV SKLEP NA DUNAJU

Vlada OeVP v Avstriji je dovolila Otonu Habsburškemu vrnitev v državo

Dokler so bili v vladi socialisti, sin zadnjega avstrijskega cesarja ni dobil takega dovoljenja

DUNAJ, 1. — Notranje ministstvo je prek avstrijske tiskovne agencije sporočilo, da je po pretezu položaja danes 1. junija izdalo dr. Otonu Habsburško-Lorenskem avstrijski potni list, ki je veljaven za vse države sveta brez omejitve in za dobo petih let.

Potni list so izročili Otonovemu legalnemu predstavniku odv. Draxlerju, bivšemu finančnemu ministru. Dr. Draxler je izjavil, da za sedaj Oton Habsburški nima navedenih uporabnih potni listov za povratek v Avstrijo. Najprej se bo ustal v družino v Španiji, kjer ima manjši posest. Potem pa je za nekaj časa povabilen na Japonsko. «Seveda, je dostavil dr. Draxler, bo dr. Oton Habsburški obdržal svoje stalno bivalstve v Poockingu ob Starnberskem jezeru na Bavarskem.

Oton Habsburški se je rodil na Dunaju 1912 kot prvi sin zadnjega avstrijskega cesarja Karla, ta je umrl 1922 (v izgnanstvu) in bilve cesarice Zite Burbonske. Avstrijski ustavni zakon iz leta 1919 prepoveduje članom habsburške družine bivanje v Avstriji razen tistim, ki predložijo izjavo lojalnosti do republike in se s tem odpovedo privilegijem in pravicam rodu. Oton Habsburški je predložil tako izjavo junija 1961, vendar pa ministrski svet ni bil soglasen, ko bi jo moral sprejeti, ker so bili socialistični ministri mnenja, da ni iskrena. Zadevo je odv. Draxler predložil v pretes ustavnemu sodišču, ki pa je izjavilo, da ni pristojno o tem odločiti. Draxler se je potem obrnil na upravni dvor, ki je izrekel za veljavnost izjave o lojalnosti, to se pravi ugodno za sprevratek Otona Habsburškega v Avstrijo.

Sedaj je novi notranji minister v vladi, ki jo sestavljajo samo krščanski demokrati, na podlagi odločitve upravnega dvora sklenil izdati Otonu Habsburškemu avstrijski potni list «brez omejitve». Oton Habsburški bo polagoma izkoriščal možnosti, ki mu jih daje potni list, da ne bi izval reakcije. Po peticnicah bo poslal v Avstrijo naj-

MED VČERAŠNJO SLOVESNOSTJO V VIDMU

G. B. Brusin, M. Basaldella in N. Risi so prvi prejeli nagrade «Zlati Moretti»

Na slovesnosti v videmskem gradu so spregovorili župan Cadetto, deželni odbornik za kulturo in prosveto Giust, ustanovitelj nagrade Menazzi Moretti in Diego Valeri

Bilo je prijetno vzdušje, ko so se včeraj popoldne pred videmskim gradom zbirali povabljeni gostje, ki naj bi prisostvovali razglasitvi in podelitvi prih nagrad «Zlati Moretti». Gostje so zasedli mesta v krasni dvorani. Za predsedniško mizo so poleg ustanovitelja in predsednika nagradne ustanove comm. Menazzi Morettija sedeli videmski župan in deželni odbornik za kulturo in prosveto Giust ter člani vseh štirih. Tajnik ustanove Arturo Manzano je najprej prebral pisma in brzojavke številnih oseb, ki se niso mogle slovesnosti udeležiti. (Zaradi današnjega praznika so mnogi odpotovali v Rim ali so bili drugače zadržani.) Tako je svojo odsotnost opravičil predsednik deželne vlade dr. Berzanti, predsednik deželnega sveta Rinaldini in drugi.

Videmski župan prof. Cadetto je v svojem govoru med drugim pohvalil pobudo Morettija ter izrazil svoje zadovoljstvo ob ustanovitvi nagrade. Spregovoril je tudi deželni odbornik Giust, ki je nadomestil dr. Berzantija. Končno je imel govor sam ustanovitelj Menazzi Moretti, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad u-

spehom nagradne ustanove za kulturo. Zalival se je vsem za sodelovanje, tako oblastem kakor žirijam ter obenem izrazil željo, naj bi se kje nastalo kaj podobnega.

Za žirijo za esejistiko je prebral zapisnik Fabio Todeschini. Žirija se je soglasno odločila, naj prejme nagrado za esejistiko Giovanni Battista Brusin, ki je vse svoje življenje posvetil arheološkemu področju Ogleja. Potem ko je iz rok Menazzi Morettija prejel nagrado in od župana spominsko darilo, je imel Brusin zahvalni govor, ki je bil nekaj panegirika Ogleju. Imenoval se je sina Ogleja, pozneje pa je Diego Valeri v svojem govoru dejal, da je Brusin oče Ogleja, ker mu je šele on dal sedanja podoba. Umro Apollonio je prebral zapisnik razsodišča za likovno umetnost. Razsodišče je za nagrado izbralo Mirka Basaldello, hoteč tako dati priznanje njegovemu delu doma in v inozemstvu.

Končno je Eugenio Montale prebral se zapisnik razsodišča za literaturo. Medtem ko sta bili prvi dve nagradi vezani na esejista ali umetnika iz Furlanije-Juljske krajine, pa je razsodišče za literaturo lahko izbralo med književniki po vsej Italiji. Čeprav se je razsodišče ustavilo zlasti pri dveh delih, od katerih je bilo eno «Il serpente» Luigi Malerba, se je končno vendar soglasno odločilo za pesniško zbirko «Dentro la sostanza».

Vse odločitve žirij so zbrani gostje pozdravili z mnogim plaskanjem. Spominske plošče so prejeli tudi člani razsodišč. Nato je spregovoril še Diego Valeri in s tem je bila slovesnost zaključena. Gostje so se potem še dlje časa zadržali v prijetnem razgovoru med zakusko, pozneje pa so številni odšli še na kosilo v restavracijo pri pivovarni Moretti. Zvečer je bila na čast nagradjenecem še slavnostna večerja v Morettijevem lokalu «Sans Souci».

Nagrade za publikacije
Mladinske knjige

PRVA NAGRADA X. sejma knjige v Beogradu knjiga Antona Slodnjaka PRESEKOVNO ŽIVLJENJE, POEZIJE IN PISMA FRANCETA PRESERNA, za najboljšo likovno in tehnično opremo v skupini otroške in mladinske literature — oprema Melita Vovk-Stihova.

PRVA NAGRADA X. sejma knjige v Beogradu knjiga Ivana A. Krilova PETDESET BASNI, za najboljšo likovno in tehnično opremo v skupini otroške in mladinske literature — oprema Melita Vovk-Stihova.

NAGRADA MLADO POKOLENJE 1965 Sveta organizacija in ustanova za varstvo otrok Jugoslavije avtorici ilustracij PETDESET BASNI Ivana A. Krilova, Meliti Vovk-Stihovi.

NAGRADA MLADO POKOLENJE 1965 Sveta organizacija in ustanova za varstvo otrok Jugoslavije avtorici mladinske knjige PRIDI, MOJ MILI ARIEL Miri Mihelčević.

PLAKETA ZLATO PERO 1965 na mednarodni razstavi umetniške opreme knjig v Leipzigu, za knjigo Ete Peroci ZA LAHKO NOČ — ilustracije Anke Gošnik in za knjigo Bena Zupanciča DECEK JARBOL — ilustracije Jožeta Čiuh.

POSEBNO DIPLOMO iste razstave v Leipzigu, za knjigo Krilova PETDESET BASNI, ilustracije Melite Vovk-Stihove.

POHVALE X. sejma knjige v

Trgovska mornarica SFRJ osemnajsta na svetu

BEOGRAD, 1. — Naša trgovska mornarica se je zares uveljavila, saj smo glede ladjstva prehiteli maksiarstvo druge pomorske države. Po Lloydovih podatkih, ki upoštevajo samo ladje nad 300 ton nosilnosti, smo se uvrstili na 18. mesto. Jugoslovanska trgovska mornarica ima tako 243 ladij v skupni tonazi 1.085.000 BRT. Na prvem mestu je Velika Britanija s skoraj 20.000.000 BRT, za njo je Libanija, nato sledijo ZDA Norveška, Japonska, SZ, Grčija, Italija, Zvezna republika Nemčija, Francija, Nizozemska, Panama itd. Jugoslavija je prehitela Argentino za 38.000 BRT, sledijo še Finska, Hong Kong, Poljska, Belgija, Avstralija, itd.

SINGAPUR, 1. — Šest zabojev zlatih palčic v vrednosti čez 40 milijonov lir, je izginilo z nekakega letala holandske letalske družbe «KLM», ki je priletelo iz Amsterdamu. Zlato je bilo namenjeno nekemu inštitutu v Singapuru. Policija je takoj pričela preiskavo, ki pa bo zelo težka, kajti letalo je imelo postanke v Frankfurtu, Rimu, Beirutu, Carasiju in Bangkoku.

S prvem junijem se je obnovila «Podniška pomoč» (Assistenza Vagante) ACI-FIAT. Trajala bo štiri mesece do 30. septembra. Že lani so letno letala naletela na vso povaldo doma in v tujini. Pomoč nudijo posebej opremljeni avtomobil (gl. sliko), od katerih vsak nadzira 60 km avtoceste. Ti avtomobili nudijo pomoč vsakemu avtomobilistu, naj ima avto kakršne koli zmanke. Letos je na razpolago še več avtomobilov kot lani in prav tako je se razširil kraj službe: 10 ur na praznične in 11 ur na delovne dni. Pomoč se zara-

čunava za nadomestne dele po ceinah, ki jih ima v svojih cenikih Fiat, za porabljeni čas pa po cenikih ACI. Za tuje turiste je delo brezplačno. Fiatovi klijenti imajo vse zastoj, če je njihovo vozilo še v garanciji.

Beogradu, za likovno in tehnično opremo knjig v skupini otroške in mladinske literature; Ericha M. Remarqua NOČ v LIZBONI oprema Jože Čiuh; Frana Levstika KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJICO — oprema Roža Plakanc; Istrske narodne pripovedke PASTIRCEK — oprema Anke Gošnik-Godec; Nade Kraljčevje NINA NA CEJLONU — oprema Jožeta Čiuh; v Steubenhovih INDIJANAR, likovna in tehnična oprema Dušana Osredčarja.

V skupini strokovne literature in učbenikov pa za knjigo avtorjev Petkovska-Stanića GOBE z likovno opremo Branka Simića; ter za učbenik avtorjev Kranjčaka-Zgonika ZEMLEJEPIS za 7. razred osnovne šole z likovno opremo Branka Simića in tehnično opremo Viktorja Blažiča.

Gaston Charlet:
Kaznilnica v snegu

Če se peljete po novi avtomobilski cesti iz Trévia proti avstrijski meji, vam oči neposredno pod Ljubljemo zazrejo izmenjen spomenik: železen okostnjak, ki nemočno dviguje roke med petimi kamnitimi stebri. Napis vam pove, da je bil spomenik postavljen v spomin na koncentracijsko taborišče in na vse številne žrtve, ki so v njem trpele. Na koncentracijsko taborišče, ki so ga tu leta 1943 postavili Nemci kot podružnico Mauthausna, da bi svobodoljubne ljudi vse Evrope uporabljali za brezplačno mučniško delo pri gradnji Ljubljanskega predora, ki naj bi skrajšal in olajšal pot prek visokega prelaza in tako skozi vse leto omogočil cestno zvezo med Gorenjsko in Korško. V taborišče so Nemci strpali več tisoč ljudi, predvsem Francozov, Belgijcev, Poljakov in Jugoslovancev. Ti so v nečloveških pogojih trdega podnebja visoko pod vrhovi Karavank poletni in pozimi dolžni v goro in slednjem prebiti predor, ki je danes dograjen in ki predstavlja odlično cestno zvezo med Ljubljano in Celovcem. Malo pod vodom v predor in prav nasproti spomenika so ohranjeni tudi temelji stavb nekdanjega taborišča. In številni potniki, ki jih pot vodi mimo po lepi cesti pod vrhovi gora, se v mislih vsaj za trenutek pomude ob taborišču in njega žrtvah. Spomin na taborišče in na žrtve nacizma pa bo obudila tudi knjiga posvečena taborišču pod Ljubljemo. Knjiga, ki jo je napisal francoski odvetnik Gaston G. Charlet, se pred več kot desetimi leti, pa je zdaj teža tudi v slovensčini. Izdala jo je založba Borec v opremi Ernesta Kravčica in plastičnem prevodu Franceta Sustercija.

Autor knjige, ki je v taborišču preživel dve leti, opisuje v svoji knjigi lastna doživetja, govori pa seveda tudi o samem sistemu taborišča, o trpljenju ljudi in o sodničnem ravnanju Nemcev z nemislnimi ujetniki, ki so morali delati v težkih vremenskih pogojih ter prenašati poleg železnih palic, mučenj in lakote še hudi mraz. Knjiga govori tudi o naših plaminah, govori pa seveda tudi o naših ljudeh z toplimi simpatijami, saj so na njih ljudje po svojih močeh pomagali internirancem, kakor je to le bilo mogoče. Zal pa se je izjavil tudi o osebnosti avtorja, ki leta 1941 pripravi veliko akcijo, ki naj bi jo podprli tudi koprski delci. Še cer pa je Charletova knjiga napisana podobno kot druge spominske knjige, ki govorijo o trpljenju v nemških taboriščih. Ker pa je nastala v času, ko so Američani pomagali pri obnovi Nemčije, je napisana malce restituirano. Pisatelj z grozo ugotavlja, da so nekdanji rablji še vedno vplivne osebe, ki jih obseva vsiljava močniti, medtem ko se glas binših intervjuvov izgublja v silovitih, bučnem koncertu tistih, ki nas pisano gledajo in ki bi radi potegnili z gobo čez tablo, kjer je napisanih še mnogo nekanzovanih zločinov. Zal se je ta avtorjev strah izkazal za utemeljen. Ni pa se iskalo za utemeljen strah, da bo taborišče in trpljenje pozabljeno. Odkritje spomenika in spominske plošče je dokaz tega. In delegacije francoskih internirancev, ki skupaj z jugoslovanskimi predstavniki vsako leto prihajajo na kraj trpljenja, prav tako. Vsemu temu se pridružuje zdaj tudi knjiga, ki prav tako izraža idejo o sožitju med narodi ne glede na jezik in politični sistem, za katero so umirali tudi interniranci v Ljubljenski taborišči.

Knjigo Kaznilnica v snegu bo vsakdo prebral s toplim spominom na žrtve, razbudila pa mu bo tudi zaskrbljenost zaradi dvigavanja nacistične miselnosti po svetu.

Sl. Ru.

NEW YORK, 1. — V galeriji Forum so odprli osebno razstavo kiparja Bruna Lucchesija, ki razstavlja 25 skulptur v bronu. Rojstni kraj Lucchesija je Lucca, kjer je študiral na umetnostnem inštitutu, sedaj pa živi v New Yorku.

SAN SEBASTIAN, 1. — Claude Lelouch, ki si je skupaj z Germiñom pridobil v Cannesu prvo nagrado, se bo udeležil filmskega festivala v San Sebastianu s kratkim filmom «Pour un mail-lot jaunes».

ČETRTKOVA ČRTICA

ŽIVLJENJE
za ŽIVLJENJE

Z nekaj fotografskimi kamerami, kakor da bi bil reporter, se je znašel v Bahii. Kamere so mu služile samo za kritje, ker je bil po poklicu plačan morilec. Fotografije za časnike je prodajal samo mimo grede, ker se je v tej deželi prvi poklic bolj izplačal. Tisti, ki ga je najel, mu je za neko tretjo neznanu osebo dal naslov in ime, Amaralina Baia, Eunicia Cammara.

V resnici mu ni bilo posebno všeč, da gre v tem primeru za žensko, toda kaj je hotel? Bil je brez denarja, a do tistega, ki ga je najel, je imel obveznosti. Sicer pa tudi znesek tristo tisoč cruzeirov — deloma plačan vnaprej — ni bil malenkost.

Eunicia Cammara. Ženska. Kaj je in kaj je storila nekemu v Rio, da se je želi znebiti? Morda ljubimka, ki se je hoče rešiti? Kdo ve?

Stopil je iz avtobusa, ki ga je pripeljal v to lepo turistično mesto, in odšel takoj na peščno ob morju. Čakal je, da mu naključje pripelje koga, ki bi mu povedal, v kateri hiši stanuje njegova žrtev.

Ležal je na obali, se sončil in razmišljal.

Zmotil ga je glas deklice v modrih šolskih plaščih. Ogledoval se je njegove fotografske kamere, ki so se ležale v odprtem kovčku. Nasmešnil se jim je in jih pozdravil: — Bomás dias, senoritas!

Deklice je to opomnilo. Odzdravile so in se mu približale. Posebno veliko zanimanje je kazala neka plavalas deklica.

— So to vaše kamere? je hotel vedeti. — Dovolite, da si jih ogledamo? Nas ne bi hoteli slikati? Delate tudi barvne posnetke? — tako je žuborel dež njihovih vprašanj.

Med smehom jim je dejal: — Ne morem vam odgovoriti na vsa vaša vprašanja hkrati, senoritas. Tu je več kamer. Ene je leica, druga je roliflex in slednjič mala vohunka minox. Zda vas bom slikal v šolski obleki.

Deklice so se zbrale v skupino in napravile je nekaj posnetkov. Mala plavalas je vprašala: — Nam boste poslali slike? Moja babica bi jih gotovo želela videti.

— Seveda, pa še brezplačno! — Nadaljeval je zabavo z njimi, ker je pričakoval, da bo izvedel, kar potrebuje. Ni imel vzroka, da bi hitel. Želel se je poprej okopati v morju. Zaprotil je deklice, naj pazijo na njegove kamere; navdušeno so privolile. Mala plavalas ga je še opomnila, naj se ne približa strmim stenam, ker je morje tam globoko, struja pa močna in nevarna.

Ni mnogo pazil na to, kar mu je rekla. Vrgel se je v vodo in zaplaval. Šele tedaj mu je postalo jasno, da je bil opomin male plavalas resen. Poskušal se je boriti, toda struja je bila močnejša in ga je vlekla v globino. Pomislil je, da bi bil moral poslušati dekle, in to je bilo vse... Ko je odprl oči, je videl nad

(Nadaljevanje na 6. strani)

— Ben, Mihec, si vre kej šou gledat tisto novo cer, ku gor na Vejni?

— De ti po pravici povem: še ne. Zatu ke do zdej so bili gor samo velike glave, prestavniki, narodne dame in taku naprej. Jn jest peš sm premičen, de be se upau zraven. Jn pole se tudi bojim, de ne be kašnega ofendirau.

— Ma dej, Mihec, kej govoriš! Kudu be se mogu ofendirat zastran tega?

— Znaš, Jakec, jest se bojim, de be ne blo v prvotnem duhu, koker je blo zamišleno. Naprej sm zamerkau, de ni bilo nikjer nobenih plakatov po slovensko in sm si mislu, de na slovenosti Slovenci niso zaželjeni. Jn sm se precu zmislu na tu, de je bla cerku zamišljena na ku zahvala in obramba pruti vzvodnem barbastvi. Sej je tudi arhitekonsko od daleč videt ku an bunker. Jn taku sm reku, de je bulše, de nanka ne grem zraven delat provokacjo sez mojo peršono.

— Vse prou, Mihec. Ma si pozabu, da je gluh Janez triindvajset je precu spremenu tisti bojeviti namen in de bo nutre prfina an oltar od sv. Cirila in Metoda. Jn taku bo cerku za vseh. Tudi za nas Slovence.

— Ja, ja, sej ne rečem. Samo do zdej se tu še neč ne pozna.

— Se bo ben, ne se bat! Ma jest zadne caj te večkrat mislem na budiste. Vides, denmo reč pr vas, kadar si kej pruti, nardiš štrajk al spomenico al vržeš kašno bombo al začneš neko streljanje. Tisti budisti kej, kadar jem ni kej prou, grejo na kašen plac, se poljejo z benzino in se zažgejo. Kej se te ne zdi čuden ta način borbe?

— Se zna, de je čuden. Se misleš, de be pr

S PRODIRANJEM V VESOLJE SE PORAJAJO NOVA VPRAŠANJA

Že v kratkem bomo prišli v stik s sosedi v vesolju

V Ameriki je v zadnjem času močno zaslovela lepa pevka Joan Baez, ki je po rodu napol škotinja, napol pa mehičanka. Posebno je pevka priljubljena med ameriško mladino, ki je pripravljena napolniti tudi cel stadion, kadar je na sporedu tudi njen nastop. Pred časom so njene plošče izšle tudi v Italiji, vendar se doslej pri nas ni prerinila med bolj znane glasove

Ker nam tudi najboljša tehnična sredstva ne bodo omogočila »osebnih« stikov, so potrebni posebni superteleskopi in velikanske antene

NEW YORK, 1. — Vesoljski poskusi se vrstijo drug za drugim. Prav te dni sta na vrsti dva velika ameriška poskusa. Človek vedno bolj odločno in tudi z uspehom rine iz svojega dosežanega območja, na katero je bil in je še vedno vezan. Sicer se ni prodrl kdo ve kako globoko v vesolje, toda od zemlje se je vendarle ločil, ali vsaj odleplil. Samo ob sebi še zato še bolj živo postavljamo vprašanje, ali ni morda nekje v vesolju na kakem »nebesnem« telesu še kakšno drugo razumno bitje in kako bi bilo možno priti z njim vsaj v posredni stik?

— Zelo verjetno je, da na bližnjih planetih živijo bitja, inteligentna bitja, s katerimi bo možno priti v stik že v bližnjih desetletjih. — To je domneva, ki so jo izrazili nekateri ameriški strokovnjaki, ki so se zbrali v Anaheimu v Kaliforniji na znanstveno zasedanje na pobudo »Ameriškega združenja za astronautiko«. Za stik s temi razumnimi živimi bitji pa bi potrebovali izredno močne radijske antene, ki bi bile edino primerno sredstvo za iskanje stikov s »sosedi« v vesolju.

Znanstveno zasedanje se je vršilo pod naslovom »Raziskovanje izvenzemeljskega življenja«, na njem je sodelovalo več znanstvenikov in čeprav so mnogi posegli mejli že na fantastično znanost, je treba priznati, da je vendarle šlo za strogo znanstveno zborovanje, ki se je držalo izključno znanstvenih norm.

Ker so se znanstveniki zavedali, da meje med znanostjo in fantastično znanostjo v tem primeru skorajda ni mogoče ločiti, so hoteli posebej poudariti dejstva, da resnično stanje vesoljskega sveta gre mnogo bolj daleč, kot si to more zamisliti celo pisatelj tako imenovane fantastične znanosti.

Na tem zasedanju sta imela precej besede profesorja Bernard Oliver in Frank Drake z univerze »Cornell«, ki sta poudarila, da je zelo verjetno, da obstaja nekako »razumsko« bitje, vsaj na enem izmed deset tisoč nebesnih teles. Edina praktična možnost, da bi s temi bitji vesolja prišli v stik, pa je po mnenju omenjenih devet ameriških znanstvenikov »superradioteleskop«, kajti tudi vsi dosedajni vesoljski uspehi niti od daleč ne jamčijo, da bi s tehničnimi sredstvi, s katerimi razpolaga danes človeštvo, mogli kakor koli priti v »osebni stik« s morebitnimi prebivalci drugih planetov.

Bolj konkretno je za sedaj »cilj Marsa« — so trdili drugi znanstveniki — vendar se zdi kaj malo verjetno, da bi na bližnjem planetu mogli najti kakšno obliko življenja. V letih po 1970 se bo raziskovanje planeta Marsa po vsej verjetnosti zaključilo. Toda med tem, je posebej poudaril prof. Oliver, bi bilo treba izdelati program za gradnjo posebne antene in sistemov za sprejemanje znakov, to se pravi celotnega sistema antene in sprejemnih naprav, ki bi imel »akustični« radijski, ki bi bil 10.000-krat močnejši od najboljših sedanjih tovarniških naprav.

Prof. Oliver je nadalje rekel, da je možno, da bitja drugih nam neznanih izvenzemeljskih civilizacij niti ne skušajo posredovati na Zemljo svoja sporočila, svoje signale, vendar pa da bi že omenjena »superradioteleskopi« mogla služiti celo za sprejemanje njihovih pogovorov. Če se bo tak načrt izvedel, obstaja »velika« možnost, da bi najmanj v tridesetih

modni kotiček Najrazličnejši tokovi v italijanskih modnih hišah

Prav ta značilnost je vzrok, da se italijanska moda ceni

Za vse, ki se za žensko modo sicer zanimajo, a niso dovolj poučene, kako visoka moda »nastaja«, oziroma kateri so sedaj glavni modni krojači, ki diktirajo na primer v Italiji letošnje ženske mode, naj povemo, da so italijanski eksperti visoke mode po svojih okusih, tendencah in novih modnih linijah med seboj zelo različni.

Naj navedemo prvo skupino tako imenovanih »mladih«, toda ne toliko po letih kot po svojih idejah, saj so njihove kolekcije polne idej in novosti, ki zahtevajo od človeka ogromno svežosti, mladosti in, seveda, tudi poguma. Potem je skupina »sofisticiranih«, to je tistih, ki menijo, da je njihova naloga, oblačiti vse ženske, kot bi bile same princeze ali milijarderke. Nato je skupina »intelektualcev«, ki hočejo vnesti tudi v modo vpliv moderne literature in slikarstva. In spet je skupina »ultramodernih«, ki vidijo žensko že v vesolju. Ita.

Manjkajo v tej skupini še zmerneži, torej tisti modni ustvarjalci, ki bi skrbeli za modo, ki bi bila dosegljiva vsem in to pomanjkanje zmernosti je mogoče opaziti

v vseh letošnjih modnih kolekcijah. Ti so sicer terečno bogate po novih idejah, originalnih krojih, drznih barvnih kombinacijah, ki pa so primerne le za zelo ozko število klientel, medtem ko ostaja večina žensk v velikem dvomu, ali bi novi modni sledila, ali pa bi ostala pametno, pri ugotovitvi, da vse lepo in elegantno, kar je moderno.

Prav ta raznolikost v okusih in tendencah pa dela italijansko modo ustvarjalno po svetu izredno zanimivo, saj imajo možnost, za dovoljti prav vse okuse — tiste konzervativne, pa tudi »ultramoderne«.

Ce bi hoteli na kratko označiti letošnje italijansko modo, potem bi morale reči, da se je posebej poudarila zahteva po geometričnih krojih, vzorcih in ostrih barvnih kombinacijah. So, seveda, izjeme, ki tehtajo za tem, da ohranijo v modi vendarle nekaj ljudskosti in ženskosti, ki sta bili že od nekdaj njeni glavni vrline.

Te dajejo slutiti in upati, da se bo moda kmalu povrnila k bolj mehkim in nežnim tkaninam, kot na primer s crepom, cadyjem, ki chiffonom in drugim, kot tudi k oblekam, ki ne bodo krojene ravno in ostro, kot geometrični liki, temveč mehko in valovito, kot se to prilaga ženski postavi.

Med zagovorniki takšne bolj nežne in bolj ženske mode je na primer med italijanskimi modnimi krojači Fourquet, ki je imel prav zaradi te svoje tendence velik uspeh na svojih spomladanskih modnih revijah. Fourquet sicer ne odklanja novih smeric ženske mode, ni pa pristal tako imenovane op-art struje niti geometrične linije, ki se po njegovem na privilegata ženski postavi niti njenemu okusu. Bolj »modernisti« je mogoče le pri izbiri barv, ki so izredno močne in kričaste, kot na primer vsi odtenki rumene, oranžne, vijoličaste, črne in bele. Vse te barve kombinacije mu služijo, seveda, za doseganje tistih efektov, ki jih geometrično zamisljena linija, pa čeprav v bolj blagi obliki vendarle zahteva.

Druga bolj »zmeren« modna ustvarjalca je tudi Lila Schön, ki se kljub modni izredno ostrim in gladkim tkaninam ni odpovedala raznim damskom, brokatom in matelassejem, iz katerih je izdelala vrsto izredno efektnih plaščev, kostimov, oblek in bluz. V njeni kolekciji se združujeta kar dve tendenci — klasična in pa tako imenovana »sol in paper«, kar daje seveda njenim izdelkom nekakšen ton umirjenosti, mogoče pa tudi naravnosti, igrivosti in rahle predrznosti.

Tote Veneziani je šla v svojem protestu do nove geometrične mode celo tako daleč, da se je odločila sicer za izredno kratke obleke, kot jih pač nova moda zahteva, a te obleke imajo oke životve, prevarane s pasovi ter bogato

v galeriji Torbandena je drugačnija, le ljubiteljem naprednega slikarstva namenjena razstava olj Giorgio Celiberti, znanega Videmana, ki pa deluje v Rimu, kjer je lani prejel milijonsko nagrado. Prvič smo ga spoznali pred leti v obinski galeriji kot drno v sodobnost smujočega umetnika, ki pa ni še popolnoma zavrgel oblike skromnih predmetov, kot so to steklenice, citrone in podobno. V sedanjih oljih, ki so pečinoma manjša od nekdanjih, pa je znatno spremenjen, čeprav iz njih pronicemo še vedno Celibertova značilnost zasno.

Tudi skromnost, čeprav ni več navezana na predmetno znane oblike, se nadaljuje v krožno-jačstih in četrkotnih sestavih, ki lebdijo nad temnimi prepadmi s čistino leketajočim dnom. Dejali bi, da je to nekako tako, kot s pisavo, ki nam je znana, a opisuje sedaj nekaj drugega, iz česar gluho svari nekakšno prikrito stvarjenje iz zamrznjenega sveta neznanega. Mreža kot rešetka pa se pojavlja tudi tu v nekaterih slikah. Celiberti, ki se vedno navidezno neopredeljeno giblje vseh malce pred ali tik za napredujočim valom sodobne umetnosti, se pač ni mogel izogniti rahlim odjekom pop-arta in kot sohomica sestavljenih slik.

V duhu op-arta, tudi ta sicer čedna vrhnja obleka za na plažo

ČETREK, 2. JUNIJA 1966

Radio Trst A

8.00 Kolodcar: 8.30 Pihalne godbe: 9.00 Različna matineja: 10.00 Ital. Simf. skladbe: 11.00 Mali ansambli: 12.00 Za smeh in dobro voljo: 13.30 Glasba po željah: 14.45 Orkester Bevilacqua: 15.00 Solisti lahke glasbe: 15.30 Motivi iz oper: 16.15 Od dixielanda do sodobnega jazz: 16.45 Legrand in njegov orkester: 17.00 M. Zafred: Trio št. 3: 17.20 Italijanski: 17.45 Glasbeni kaledoskop: 18.25 Klasični moderne glasbe: 19.00 Pisani balončki: 19.30 Parada orkestror: 20.00 Sport: 20.30 »Dvajset let Italijanske republike: 20.40 Z. Ital. festivalov: pevki: 21.00 »Grobjanis, komedija v treh dejanjih: 22.30 Sodobne popevke: 22.55 Slovenski solisti.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro: 8.00 Prenos RL: 8.15 Jutrarnja glasba: 11.00 Otroški kotiček: festival mladinske pesmi: 11.30 Danšnji pevci: 11.45 Nove plošče: 12.00: 12.50 Glasba po željah: 14.00 Plošče: 14.15 Orkester: 14.40 Orkester RTJ Ljubljana: 15.00 Glasba po željah: 16.00 Dunajski valčki: 16.45 Domače vize: 17.15 Perči lahke glasbe: 18.45 Plošče: 19.00 Prenos RL: 20.00 Sport: 20.30 Prenos RL: 23.15 Trobenta B. Dawson: 23.35 Nočni motivi.

Nacionalni program

8.30 Jutrarnji pozdrav: 9.10 Strani iz albuma: 9.45 Popevke: 10.00 Orkester: 12.00 Voljska parada ob dnevu republike: 11.15 Godbe na pihala: 13.15 Giro d'Italia: 13.35 Claudio Villa: 14.00 Orkester Mi-

ČETREK, 2. JUNIJA 1966

gliardi: 14.30 Iz opernega sveta: 15.45 Orkester Ballotta: 16.00 Spored za najmlajše: 17.10 Koncert operne glasbe: 18.10 Montale: »La bufera: 18.20 Plesna glasba: 20.15 Giro d'Italia: 21.00 Pianisti F. Guarnade: 21.00 Vsaš dan za vas: 18.05 Turistična oddaja: 19.00 Aktualnosti: 19.15 Odkodna deska: 19.40 Iz naše glasbene produkcije: 20.05 Glasbene razglednice: 21.00 Domače pesmi in napetiv: 22.00 Izročilo XX. stoletja: Jean Girardour: 22.40 Glasbeni koncert: 23.10 Madžarski skladatelji: 23.45 Plesna glasba.

II. program

8.00 Jutrarnja glasba: 8.30 Mali koncert: 9.00 Poje Sergio Endrigo: 10.30 Giro d'Italia: 20.45 Glasba za praznični dan: 11.00 Plošča za poletje: 12.30 Orkester Sili: 14.00 Glasba za dve celini: 14.45 Nove plošče: 15.00 Plošča za poletje: 15.15 Koleša in motorji: 15.15-17.00 Giro d'Italia: 15.30 Koncert: 16.00 Rapsodija: 17.45 Felli-Silversti: »Ladro all'antica: 18.35 Vase izbranci: 19.50 Giro d'Italia: 20.10 Filmske novosti: 20.40 Dvajset let republike: 21.40 Neopredeljene pesmi: 22.10 Jazz.

III. program

18.30 Gledališki pregled: 18.45 Castiglionijske skladbe: 19.00 Znanstvena oddaja: Starost vesolja: 19.30 Koncert: 20.40 Dvofačne skladbe: 21.30 Prokofjevo gledališče: 22.15 Radijska črtica.

Slovenija

7.00 Jutrarnji dnevnik: 9.05 Glasbene matineje: 9.55 Radijska šola: Rdeči tiger: 12.05 Glasbena pravilnica: B. Savicki: Sovražnik: 10.40 Lahka glasba: 11.15 S. pevci beograjske Opere: 12.00 Turistični napotki: 12.15 Nimaš prednosti: 13.05 Razpoložljiva glasba: 13.30 Kmetijski nasveti: 13.40

ČETREK, 2. JUNIJA 1966

Cez hrib in dol: 14.30 Priporočajo vam...: 15.05 L. M. Škerjanc: IV. simfonija: 15.35 Lirika za otroke: Mehurčki: 16.20 Zabavni intermezzo: 16.30 V ritmu korakov: 16.40 I. Kadarec: Generali: 16.50 V njegov tri: 21.40 F. Garcia Lorca: »La catedrala amirivole: 22.45 Ital. narodne pesmi.

II. program

8.00 Jutrarnja glasba: 8.30 Mali koncert: 9.00 Poje Sergio Endrigo: 10.30 Giro d'Italia: 20.45 Glasba za praznični dan: 11.00 Plošča za poletje: 12.30 Orkester Sili: 14.00 Glasba za dve celini: 14.45 Nove plošče: 15.00 Plošča za poletje: 15.15 Koleša in motorji: 15.15-17.00 Giro d'Italia: 15.30 Koncert: 16.00 Rapsodija: 17.45 Felli-Silversti: »Ladro all'antica: 18.35 Vase izbranci: 19.50 Giro d'Italia: 20.10 Filmske novosti: 20.40 Dvajset let republike: 21.40 Neopredeljene pesmi: 22.10 Jazz.

III. program

18.30 Gledališki pregled: 18.45 Castiglionijske skladbe: 19.00 Znanstvena oddaja: Starost vesolja: 19.30 Koncert: 20.40 Dvofačne skladbe: 21.30 Prokofjevo gledališče: 22.15 Radijska črtica.

Slovenija

7.00 Jutrarnji dnevnik: 9.05 Glasbene matineje: 9.55 Radijska šola: Rdeči tiger: 12.05 Glasbena pravilnica: B. Savicki: Sovražnik: 10.40 Lahka glasba: 11.15 S. pevci beograjske Opere: 12.00 Turistični napotki: 12.15 Nimaš prednosti: 13.05 Razpoložljiva glasba: 13.30 Kmetijski nasveti: 13.40

POL LETA PO OBJAVI SPOROČILA JUGOSLOVANSKE KOMISIJE ZA ZDRAVILA

Dr. Zejnilagić se še vedno ukvarja s »HTS«, ki je vzbudil toliko upov

Lansko leto je bilo zelo veliko govora o preparatu HTS, za katerega je sarajevski zdravnik dr. Fahrudin Zejnilagić trdil, da gre za zdravilo, ki pomaga pri zdravljenju rakav, drugi pa so preparat imenovali kar »zdravilo proti raku«, da je javnost veliko govorila o tem, je razumljivo, saj se človek v potrebi oprime vsake bilke. Toda prišel je 20. november, ko je jugoslovanska komisija za zdravila pri zveznem tajnistvu za zdravstvo in socialno politiko izdala poročilo, v katerem je bilo med drugim rečeno, da »HTS ne zdravi malignih tumorjev, ker da »delovanje preparata na maligne tumore ni ugotovljeno in se to more ugotoviti samo po eksperimentalni poti«.

Ko je bilo objavljeno to sporočilo, je jugoslovanski tisk prenehal pisati o preparatu, del tujega tiska pa se je s to zadevo ukvarjal še nekaj tednov, naka je vse zamrlo. Sedaj ko je minilo pol leta od dni, ko je bila javnost v zvezi s tem močno razvneto in ko je komisija za zdravila objavila svoje mnenje, so se obrnili na dr. Fahrudina Zejnilagića, da bi povedal, kako je z vso to zadevo danes. Dr. Zejnilagić, ki ne da vedno govori o tem, je vendarle povedal, da omenjena komisija za zdravila ni prepovedala proizvodnje preparata, pač pa je le ugotovila, da zdravilo raka ne zdravi; podjetje »Bosnalije« pa še nadalje proizvaja »HTS«.

Sarajevski zdravnik je nadalje povedal, da je imel s sarajevskim podjetjem »Bosnalije« pogodbo do 1. maja letos in da je pogodba

predvidevala, da se v tem času pripravijo klinični preizkusi. Po njegovih trditvah je tovarna doslej dobila več sporil iz jugoslovanskih in tujih klinik ter po ročila posameznih zdravnikov. Vse to material je tovarna pred dvema mesecema poslala zvezni komisiji za zdravila s prošnjo, da material pregleda in prepravi registrira kot zdravilo, to se pravi, da se odobri njegova prodaja v lekarnah. Odgovora doslej ni bilo in zato je dr. Zejnilagić svojo pogodbo s podjetjem za nekaj tednov podaljšal. Hkrati je sarajevski zdravnik poudaril, da od »Bosnalije« ni dobil niti dinarja, ker tega ni predvidevala niti pogodba.

V vprašanje, če se preparat »HTS« preizkuša v Jugoslaviji, je dr. Zejnilagić povedal, da sarajevski podjetje razpolaga s poročili iz vojaške bolnišnice v Sarajevu, onkološkega zavoda in interne klinike iz Skoplja, z ortopedske klinike v Zagrebu ter s klinika v

ter Deis iz Rima. V vseh teh poročilih se nikjer ne trdi, da »HTS« zdravi raka, kar dejansko ni niti sam trdil, ker je vedno pravil, da preparat pomaga pri zdravljenju te boleznij vzporedno z dosedanjim klasičnim terapijo rakastih obolenj.

Dr. Zejnilagić je nadalje povedal, da so ga poklicali v Rim, Zenevo, Pariz, Hamburg in tudi drugam, da bi sodeloval pri izdelovanju zdravila, da pa je vse to ponudbe odklonil, ker ni hotel, da bi mu kdo očital, da svoj preparat osebno propagira. Posebej je poudaril, da ni prejemal izplačil, da je podjetje »Bosnalije« poslalo preparat povsod, kamor se mu je zdelo primerno. Tudi sam dr. Zejnilagić je poslal vzorce v vse večje klinike na vseh petih celinah. Še pred nedavnim je dobil od klinike za zdravljenje raka v državi Illinois pismo, da naj jim pošlje zdravilo.

Ko so ga vprašali, če se še ukvarja s »HTS«, je dr. Zejnilagić povedal, da ves svoj prosti čas posveti temu in da stalno spremlja poročila kolegov, ki pripravljajo preizkušnje. Dobiva še vedno veliko pism. Doslej je razposlal že na tisoče pilul, toda nikoli ni dobil niti zahteval niti dinarja za to, da bi mu zaradi tega nihče ne mogel očitati, da je to delal iz koristoljublja.

Ko so vprašali, od kod sredstva za vse to, je povedal, da predava na višji pedagoški šoli v Sarajevu in da je njegova mesečna plača edini njegov dohodek. Pol milijona dinarjev pa bo skupno s prof. Radkojem Dragičem za knjigo »Eksperimentalni poskusi s področja organske kemije«, ki sta jo skupno napisala. Vse svoj honorar bo vložil v nadaljnje delo na »HTS«.

Ko so mu rekli, da preparat »HTS« baje protitumorizno izdeluje v Argentini in Italiji, je dr. Zejnilagić rekel, da gre v tem primeru za špekulacijo, da tega ne more preprečiti, da pa se bo vendarle obrnil na Interpol.

Generalni direktor tovarne zdravil »Bosnalije« Josip Marjanović pa ni hotel dati o preparatu »HTS« nobene izjave, rekel je le: »Ko pride čas, bomo informirali o vsem, kar so povedala klinična poročila o »HTS«.

Dr. Zejnilagić se še vedno optmišlja, vprašanje pa je, če je tudi dovolj realen.

HOROSKOP

Dobrohotna kritika, ki jo upoštevajte. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Trenutno je vaše stanje odlično, kar pa naj vam ne zleže v glavo. Vaš ponos je včasih pretiran.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Popravite načrte, da ne boste slezi pregledoko v težave. Še daleč smo od normalnega vzdušja.

VODNAR (od 21.1. do 20.2.) Najkjučje se po poslušalo v armi, vendar pa ne hudo. Nepoklicani rinejo v vašo družbo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Preveč ste se zagrizli v eno smer, kar ni prav. V svojem okoliu boste uživali, če ne bo prišla sama od nikdar.

SKORPION (od 24.10. do 22.11.) Nakazuje se vam sreča, ki pa nikakor ne bo prišla sama od nikdar.

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠČA

Potrjena obsodba vojakov
za tatvino dveh koles

Znizana kazen tat, ki je ukradel zlatnike

Pred tržaškim prizivnim sodiščem so ponovno obravnavali zadevo, ki se tiče dveh vojakov italijanske vojske, ki sta v marcu leta 1965 zagrešila nekaj tatvin.

Dogodek, ki je oba vojaka pripeljal pred kazenske sodnike najprej v Vidmu in potem pred prizivno sodišče v Trstu, je v bistvu zelo preprost. 25. marca lani se je 24-letni vojak Bruno Mollica, ki je služil svoj vojaški rok pri 4. eskadroni polka "Genova Cavalleria" v Campoformido, odpravil s kolesom v neko bližnje naselje. Po kinematografski predstavi se je pravil na pot proti vojašnici, kamor bi moral prispeti do določene ure. Zal pa je v bližini našel še nekoga tovariša. Med potjo se je začel spopadati s tem tovarišem, ki je zagnal na prvem kolesu. Mollica je prijel za koleso, ki ga je ukradel, in ga skušal vrniti. V tem času je ukradel tudi koleso drugega vojakov, ki je bil pri njem. Mollica je ukradel koleso, ki ga je ukradel, in ga skušal vrniti. V tem času je ukradel tudi koleso drugega vojakov, ki je bil pri njem. Mollica je ukradel koleso, ki ga je ukradel, in ga skušal vrniti. V tem času je ukradel tudi koleso drugega vojakov, ki je bil pri njem.

Proti tej razsodihi se je pritožil vojak, ki je zahteval nižjo kazen. Prizivni sodnik so potrjuje prvotno razsodbo.

Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati Giuliano Della Santa, 28 let, iz Vidma, ki je bil obtožen, da se je 28. junija lani prikradel v stanovanje Marijana Gracina v Vidmu ter je ukradel 20 tisoč lir in 10 zlatnikov. Videmsko kazensko sodišče ga je v septembru lani spoznalo za krivega ter ga je obsodilo na 1 leto in 6 mesecev zapora ter 60.000 lir globe. Prizivni sodnik so znižali kazen na 1 leto zapora in 40.000 lir globe.

Prijavljena sodišču zaradi razgrajanja v bifeju

Predvčerajšnjim ponoči je 60-letni lastnik bifeja v Drevoredu ul. Annunzio 10 Mario Tassinia iz U. San Michele 35 poklical agente kazenskega sodišča, ker sta v njegovem bifeju prisla dva neznanca in začela govoriti v njegovem bifeju. Preden so prišli policisti, sta se neznanca odhajala, zato so ju agenti začeli iskati. Nekaj minut kasneje so ju zagledali v U. Molina. Vento na vogalu U. Castaldi. Toda medtem ko se je eden od neznanca odpravil, je drugi ostal. Policisti so prijeli zakradca.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 2. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

MAKLEPA LJUBEZENSKA ZGODBA

OBSEBNA DEKLARACIJA

BRAVADOS

Igrajo: GREGORY PECK in JOAN COLLINS

Kino na Učehinah

predvaja danes, 2. t. m. ob 16. uri Technicolor film

od Walt Disneyja:

GIALLO A CRETA

(PUSTOLOVŠČINA NA KRETI)

Igrajo: HAYLEY MILLS, ELI WALLACH, PETER MCENERY, JOAN GREENWOOD, IRENE PAPAS in POLA NEGRI

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 2. t. m. ob 16. uri film:

Rekonstrukcija zgodovinske protinacistične zmage

LE 4 GIORNATE DI NAPOLI

(STIRJE NEAPELSKI DNEVI)

NASTOPA NEAPELSKO LJUDSTVO

URARNE IN ZLATARNE SEEDMAK

● TRST Viale XX Settembre 16 tel. 96016

● NABREŽINA (center)

● SESLIJAN (center)

ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

SLOVENC, ki običajno svoje sorodnike v Jugoslaviji in na vas oni običajno, recite film, not kupujejo pri

MAGAZZINI ALLA SAZIONE

TRST - ULICA CELLINI št. 2 - TELEFON št. 24-123 (nekaj korakov od glavne postaje)

KONFERENCA IN PERLO ZA MOSKE, ZENSKE IN OTROKE

Največja izbira oblek, povračnikov, plaščev, vetrnih jopičev, dežnih plaščev, perila, tintimne in zunanje trikotnice, srajc, kravat, nogavice, itd.

VSE PO NAJUGODNEJŠIH CENAH

42 NAJBOLJŠIH TOVARNARAVNOST ODJEMALCU

Interpelacija Vidalija o poslovanju INPS

Komunistični senator Vittorio Vidalija je naslovil na ministra zdelo in socialno skrbstvo pisмено interpelacijo, v kateri zahteva pojasnitve in primerne pobude prizadetega ministrstva v zvezi s težkim položajem, ki obstaja na našem ozemlju na področju zavarovanju pri ustanovi INPS.

V svoji interpelaciji poslanec Vidalija poudarja najprej, da uradi INPS poslujejo zelo zamudno, saj se dogaja, da morajo posamezniki čakati 6 ali celo 8 mesecev, preden se ugotovi njihov status. Pri tem gre za glasilce, ki se zadržujejo pokojnine ter prošnje za prostovoljne prispevke. Stevilne so tudi pritožbe zaradi neplačevanja pokojnin v zvezi s netočnimi podatki občinskega matičnega urada (pri tem je treba upoštevati zlasti spremembe priimkov). Zato se težišče pogajanja usmerja na precejšnji vsot ljudem, ki so upravičeni, da bi prejeli ustrezne pokojnine od ustanove.

V svoji interpelaciji poslanec Vidalija tudi nadalja, da sedanji sistem plačevanja prispevkov s strani delodajalcev ne dopušča prizadetim delavcem primerne kontrole, ker pa delodajalci izplačujejo ustanovi INPS skupne zneske in ne za vsakega delavca posebej. Na ta način prizadeji ne morejo praktično ugotoviti, kakšen je njihov osebni položaj pri zavarovanju pri ustanovi INPS. Poglavje zase predstavlja tudi rešitev številnih prošnje, da se spravi na tekoče posamezne položaje poedinec, da se izdajo nove osebne knjižice, ali da se obnovijo.

Na koncu interpelacije poslanec Vidalija tudi nadalja, da sedanji sistem plačevanja prispevkov s strani delodajalcev ne dopušča prizadetim delavcem primerne kontrole, ker pa delodajalci izplačujejo ustanovi INPS skupne zneske in ne za vsakega delavca posebej. Na ta način prizadeji ne morejo praktično ugotoviti, kakšen je njihov osebni položaj pri zavarovanju pri ustanovi INPS. Poglavje zase predstavlja tudi rešitev številnih prošnje, da se spravi na tekoče posamezne položaje poedinec, da se izdajo nove osebne knjižice, ali da se obnovijo.

IZNAJDLJIVA PAKISTANSKA NEPRIDIPRAVA

Spretno sta kradla denar a vseeno končala v zaporu

Opeharila sta prodajalca bencina in več lekarnarjev

Agenci s komisariata v Kotonji so dne 2. junija v prijaviili sodoišču dva pakistanska državljana iz Karaja: 18-letnega Husseina Pedala in 20-letnega Shaira Khana, ki časno prebivata v campingu v Seslijanu. Malopridneža sta zakrivila spretno tatvino in goljufije, zato so ju prijaviili sodišču s obteževalnimi okoliščinami.

Fedat in Khan sta se vozila v avtu upugeto 274 EG in sta se sprejeto nedeljo ustavila pred bencinsko črpalko AGIP v U. Valerio 1, katere upravitelj je 28-letni Marcello Umek iz Zavelj 296. Khehvala sta za 1000 lir bencina in ko bi morala plačati, je eden od neznanca odhajala, zato so ju agenti začeli iskati. Nekaj minut kasneje so ju zagledali v U. Molina. Vento na vogalu U. Castaldi. Toda medtem ko se je eden od neznanca odpravil, je drugi ostal. Policisti so prijeli zakradca.

Policisti so po radiu obvestili vse patrulje in dva dni kasneje so agenti na obalni cesti opazili opisani avtomobil. Po dolgem zasledovanju jim je uspelo ustaviti avto in v pospremiti oba Pakistanca na komisariat. Po dolgem zasledovanju jim je uspelo ustaviti avto in v pospremiti oba Pakistanca na komisariat. Po dolgem zasledovanju jim je uspelo ustaviti avto in v pospremiti oba Pakistanca na komisariat.

Včeraj dopoldne ob 9.50 so pridržali v gorški civilni bolnišnici za 20 dni na zdravljenje 52-letnega Dantale Boschina iz U. Prato 22 v Gorici, ker se je precej močno ranil na palcu desne roke.

Boschin je povedal, da se je po nesreči malo prej pri delu v svoji mizarski delavnici, ko je upravljal žago cirkularno.

VESTI IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Za zidanje delavskih hišic olajšave tudi v slovenskih občinah

Ali bodo te zakasnele ugodnosti lahko vsaj delno zavrele izseljevanje iz slovenskih gorskih vasi?

V občinah z močnim emigriranjem po hribovitih krajih Furianje niso gradili delavskih hišic, ki bi bile namenjene tistim, ki so se selili v tujino. Vendar so v zadnjih letih v tujini našli delavci, ki so se vrnili domov in se želijo zgraditi hišo. Vendar so v zadnjih letih v tujini našli delavci, ki so se vrnili domov in se želijo zgraditi hišo.

Goriško-beneški dnevnik

SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Pričetek razprave o konzorciju za industrijski razvoj Gorice

O usodi SAFOG resolucija Battella (KPI) - Odmev prepovedi kongresa manjšin - Povečanje sredstev za novi vodovod

Z zaključnim govorom odbornika za gospodarstvo občine Gorica poslanec Zucallij se je včeraj ob eni uri čez polnoč zaključila splošna razprava o konzorciju za industrijski razvoj Gorice, ki se ga je občinski svet lotil na svoji seji v torek zvečer. Odbornik Zucallij se je v uvodu prebral svoj sklep o ustanovitvi konzorcija in pristopu občine Gorice ter prebral tudi statut. O vsem se je razvila živahna diskusija, v katero so posegli številni svetovalci.

Na začetku seje, ki jo je vodil podžupan Candussi, je svetovalec Battello (KPI) zahteval odgovor na interpelacijo o SAFOG ter obsejal ravnanje osrednjih oblasti, ki niso dovolile v Gorici kongresa narodnih manjšin. Odbornik Štiglič je protistral zavoljo prepovedi ter opisal potek priprav za sklicanje kongresa. Pristojni organi so mu zagotovili, da za kongres ni potrebno nobenega dovoljenja. Pozneje so se sklicevali na zakon iz leta 1935, po katerem je potrebno vložiti dovoljenje vsaj eno leto poprej. Seve, da je bila po tem zakonu prošnja vlozjena prekasno, ker je bila izročena šele nekaj dni pred pričetkom kongresa. Odbornik Štiglič je pristal, da bodo delegati, ki so se prišli iz najrazličnejših oddaljenih krajev Evrope in o prepovedi niso bili obveščeni, podvomili zaradi protidemokratskega ukrepa v resnost naše demokracije.

Odbornik Zucallij se je s tem v zvezi dejal, da je odbor izrekel obziranje zaradi prepovedi. Po njegovem kongresu niso dovolili zavoljo prisotnosti velikih števil evropskih turistov, ki so prav v zadnjem času z umorom finančnega strahnilca pokazali svoje lice. Ni izključeno, da dovoljenje niso izdali tudi zaradi prisotnosti številnih beguncev iz vzhodnih držav, ker oblasti nečejo vznejevoliti vzhodnih držav, s katerimi imamo prijateljske vezi.

Kar zadeva podjetje SAFOG je Zucallij dejal, da je Finmeccanica dala predloge za reorganizacijo obrata, ki naj ustvari boljše perspektive.

Odbornik Battello je svoje interpelacijo o SAFOG spremenil v resolucijo, kar pa odgovor ni zadovoljil. Kar pa zadeva kongres, svetovalec sogli, da bi morala vada potrditi razlozbe, zakaj ni dala dovoljenja.

Sledila je obsežna diskusija o načrtu za zidavo novega goriškega vodovoda z državnim in delnim prispevkom. Svetovalec Battello je nasprotoval političnim razlogom, s katerim se opravčuje njegova izgradnja, ki bi jo morali narekovati samo tehnični in gospodarski razlogi. Bonnesova (KPI) je ugotovila, da je strošek zelo visok. Kolikšna (PSI) se je zanimala, kolikšna bo cena vode iz novega vodovoda. Večja ali manjša od cene jugoslovanske vode. Odbornik Lupieri, ki je bil poročevalec odbora, ni vedel odgovoriti, ker izračunov še niso izdelali. Dr. Cijan (KD) je poudaril, da je poleg tega potrebno urediti še več skupnih obmejnih vprašanj (regulacija soške vode), ker bomo zavoljo življenja rano ob rami vedno medsebojno odvisni. Odloditev za izgradnjo novega vodovoda temelji samo na tehničnih in gospodarskih razlogih. Za predlog odbora, da se poveča znesek za izgradnjo vodovoda, so glasovali vsi svetovalci, vzdržala pa sta se komunistična.

Zaključni del seje je bil posvečen konzorciju za industrijski razvoj Gorice. Poročevalec Zucallij je povedal, da bodo člani občina Gorica, pokrajina Gorica, občina Sovodnje, trgovinska zbornica in hranilnica.

Komunist Battello je obsežno govoril o razvoju tega vprašanja, ki je bilo postavljeno na dnevni red kot Poterzovo upravo 1963. leta, ko je Tržič zahteval svojo industrijsko cono, Krmin svojo itd. Videli smo same sebe, medtem ko je delož ustanovljena kmalu zatem, izdelala delni načrt industrijskega razvoja po conah. Po mnenju svetovalca je anahronistično zahtevati industrijsko cono v Gorici, ko nastaja v Tržiču, samo 28 km oddaljenem od nas. Gorica naj dopolnjuje to cono z nekaterimi svojimi specifičnimi industrijami, ki naj se oslanjajo na presto cono, krožni sklad, promet in trgovino. Omenil je obkino Sovodnje, ki ne bo mogla plačati svojega deleža 5 milijonov lir ter bo s svojimi 500.000 lirami deleža praktično brez vpliva v konzorciju.

Liberalce Casagrandi je podvomil v vladno pomoč za našo industrijsko cono. Prav gotovo bo poteklo precej let, preden bomo ustanovili konzorcij. Zato bi bilo bolje obnoviti presto cono.

Demokristjan Cijan je v podkrepitev teze o nujnosti konzorcija navedel delni načrt, ki predvideva v Gorici nastajanje industrijske dejavnosti. Manjše industrije bodo nastale ob vzhodni hribi po vsej naši deželi.

Socialist odvetnik Sancin je predlagal uporabo vseh zakonov za naš vsehstranski napredek, ter moramo kot upravniki skrbeti za naše mesto. Omenil je regulacijski načrt, ki predvideva industrijsko izgradnjo na južnem delu mesta.

Zucallij je ob koncu ugotovil, da je industrija važna komponenta našega gospodarstva in da je potrebno zgraditi vse potrebno za nastanitev obratov, ki bodo zaposlili mladino, da ne bo zapuščala svojega kraja.

Odborniki so nadalje potrdili izvolitev svetovalca prof. Rambalda Zucallija (PLI) v občinski svet; nasledil je odstopivšega svetovalca Volka.

Na prihodnji seji bodo obravnavali statut industrijskega konzorcija.

RAZVOJ TURISTIČNEGA PROMETA V NOVI GORICI

V načrtu imajo razne izboljšave za nadaljnji razvoj obmejnega turizma

920 tisoč gostov z obmejnega področja na Goriškem v štirih mesecih

Načrt za nadaljnje izboljšanje cest, gostinskih in trgovskih storitev

Pred kratkim je goriška turistična zveza iz Nove Gorice objavila nekaj zanimivih podatkov in ugotovitev o razvoju obmejnega turizma na našem področju, ki bodo pravo gotovo zanimali tudi naše bralce. Zato jih bomo nekaj navedli.

Odkar so bili v preteklem marcu uknjeni vizumi med Italijo in Jugoslavijo, je začelo število italijanskih obmejnih turistov, ki prihajajo v Slovenijo, naglo narastati. V prvi tretjini lanskega leta so v tem prometu zabeležili nekaj nad 872.000 prehodov tujih gostov, letos v istem razdobju pa kar 3.100.000, kar pomeni, da se je milijono število povečalo za več kot tri in polkrat. Če bo malobolezni promet narasčal v tem ritmu, računajo letos na prihod okrog 10 milijonov gostov v malobolejni prometu z Italijo. Največ je nedeljnih turistov ob sobotah in nedeljah ter ob drugih praznikih. Od celokupnega prometa na vsej meji odpade 75 odst. prehodov na tržaško in 25 odst. na Goriško področje. Tako je torej prišlo na goriško področje v prvih treh mesecih letos okrog 920.000 turistov in izletnikov z italijanskega področja.

Ko obravnava poročilo s tem v zvezi nekežne važne turistične probleme, ugotavlja, da se cestni na Goriškem nujno potrebuje obnove in izboljšanja. Med ostalimi, ki bi jih bilo treba nujno asfaltirati, naša predlisko in vrhško cesto, da je ceste na Lokve, v Trnovski gozd in v Črni vrh. Ker so s prodajo bencina samo na goriškem področju zbrali lani za tri milijarde dinarjev zveznega prometnega davka, bi bil dovolj enoletni dohodek iz tega naslova za ureditev vseh navedenih cest, s čimer bi preprečili številne prometne nesreče.

Prav tako se občuti potrebo po mehaniziranih delavnicah, ki naj bi avtomobilistom nudili potrebne usluge. Predvsem se to občuti ob nedeljah, ko so se tiste redke delavnice, ki obstajajo, zaprte. To pomanjkanje se občuti ob nedeljah in praznikih zlasti na Lokvah in v črnem vrhu, pa tudi po drugih turističnih krajih.

Kar se gostinstva tiče, poročilo navaja potrebo nadaljnje razvoja zasebnih gostinskih obratov zlasti po manjših krajih, kjer imajo večji del ob sobotah in nedeljah in večji družinski obrati niso rentabilni, ker tam nima stalnega dela med tednom. Seveda pa morajo biti vsa taka gostišča urejena tako, da lahko nudijo gostom ne samo pijačo ampak nekaj primerneje ter za možnosti tudi toplega prigrizka; predvsem bi bila primerna pristna domača hrana.

Tudi v poslovanju trgovin, ki imajo v zadnjih mesecih na obmejnem področju izredno velik promet, bi bilo potrebno izvesti nekatere izboljšave. Predvsem gre tu za poslovanje trgovin, mesnic in pekarn ob nedeljah in praznikih, ki je tujski promet največji in so marsikateri obrati zaprti. To velja zlasti za važne turistične centre kot je npr. Bovec.

Iz teh nekaj podatkov je razvidno, da si pri Goriški turistični zvezi prizadevajo, še bolj izboljšati turistične usluge v letošnji poletni sezoni ter nuditi gostom še več in boljše usluge, kot so jih prejimali do sedaj. Nekateri izboljšave, kot npr. glede cest, pa seveda ne bodo morali urediti že letos, ter jih bodo vključili v daljšo obdobje. Vsekakor se na sprejem gostov pripravljajo tudi z olepšanjem vasi in drugih naselij, da bi se gostje počutili čim udobneje.

S SEJE POKRAJINSKEGA ODBORA

Priprava nagradnega natečaja za gostinske obrate na Krasu

Obisk deželnega odbornika dr. Giacomettija in novinarjev iz Slovenije

Na zadnji seji v torek je pokrajinski odbor med drugim sklenil, da bo skupaj s pokrajinsko turistično ustanovo organiziral nagradni natečaj za javne lokale na krasnem področju z namenom, da bi izboljšali sanitarije in modernizirali njihovo opremo. Odbornik Marrocco je dobil nalogo, da se pogovori o podrobnosti natečaja z EPT.

Predsednik dr. Chientaroli je poročal tudi o sestanku z deželnim odbornikom za turizem dr. Giacomettjem o problemu ureditve za turizem važnih cest na Goriškem in o pripravah za zborovanje o obmejnih prehodih, ki bo dne 17. in 18. junija. Dr. Giacometti je obljubil svoje zanimanje in pomoč deželne uprave pri reševanju teh in drugih problemov.

Predsednik je omenil tudi večerajšnji obisk delegacije novinarjev iz Slovenije, ki so si ogledali gradnjo avto ceste s posebnim ozirom na priključek Villesse - Gorica in njegovo nadaljevanje proti Ljubljani.

Ob koncu je predsednik pozdravil glavne inženirja pokrajinskega tehničnega urada Zorolija, ki po 40 letih vestnega dela odhaja v pokoj.

V Goricu je na kongres prišlo okoli 60 delegatov, ki pripadajo nemški manjšini v Južnem Tirolu, poljski manjšini v Nemčiji, nadalje so bili prisotni sudetski Nemci, Baski, Katalonci, francosko govoreči Flamci, Danci v Nemčiji, Bretnanci v Franciji, predstavniki Narodnega sveta koroskih Slovencev na delu z Dr. Inzkom, in Albanci iz Kosmeta, ki živijo v begunstvu. Uradno je obkono upravo predstavljal odvetnik Štiglič, prisotna pa sta bila tudi odbornika Tomassich in Fantini. Poslanec Mitterdorfer, ki zastopa Nemce v rimskem parlamentu, je poslal ministru vprašanje v zvezi s preprečitvijo kongresa.

Nekateri delegati so včeraj že zapustili Goricu. Danes bo marsikdo odpotoval v Jugoslavijo. Tajnik Skadegard bo ostal v Gorici do nedelje.

Ob današnjem prazniku republike

Zupan Martina je za današnji praznik republike objavil razglas, v katerem poudarja, da se je takrat začelo novo življenje, polno človeškega dostojanstva ter želja po miru in civilnem napredku. To je bil najlepši trenutek v italijanski zgodovini.

Ob tej priliki bodo razsvetljene vse palače in spomeniki v mestu. Na obhodu korzh so razobesili zastave. Prefekt Princivalde s soprogo prirideata danes ob 18. uri v palači na Travniku sprejem za predstavnike oblasti, ustanov, organizacij, združenj itd.

VESTI IZ TRŽICA

Pristaniški promet v maju

Blagovni promet v tržaškem pristanišču Portorosega je zabeležil v preteklem mesecu maju nazadovanje. V tem mesecu so razložili le za 30.000 ton raznega blaga kar za polovico manj kot v istem mesecu lani. Zmanjšanje gre predvsem na račun lesa, ki so ga v tem mesecu pripeljali mnogo manj. Med raztovorjenim blagom je za 15.887 ton lesa, 7.900 ton soli, 4.703 tone raznih olj in 1.175 ton celuloze. Prišlo je 22 ladij, odplulo jih je 21.

Kino

Gorica
VERDI. 15.15: «Il caro estinto», R. Staiser in D. Andrews; mladini pod 18. letom vstop prepovedan.
CORSO. 15.15: «La sabbia del Kahari», Steward Withman in Stanley Baker; ameriški kinemaskopski film v barvah. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.
MODERNISSIMO. 14.45-22.30: «Il magnifico irlandese», Rod Taylor in Julie Christie, ameriški film v barvah.

VITTORIA. 15.00: «Agente Tigre: sfida infernale», Roger Hanin in Cristiane Minazzoli; ital. barvni film v kinemaskopu; zadnje ob 21.30.
CENTRALE. 15.00: «La sfida degli implacabili», George Martin in Audrey Amber; ital. kinemaskop. ski film.

Tržič
AZZURRO. 15-22: «Iwoshima», J. Wayne in J. Agar.
EXCELSIOR. 15-22: «Menage a l'italiana», U. Tognazza in A. Motta.

PRINCIPE. 15-22: «Gli amanti in tinte», Tote, Franchi in Ingrassia.
SAN MICHELE. 15-22: «Tigre in agguato», B. Keith, in barvah.

Ronke

DEZURNA LEKARNA
Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO», Korzo Italija št. 89, tel. 24-34.

TEMPERATURA V GORICI
Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 21 stopinj ob 18.20, najnižjo 3,8 stopinje ob 5. uri; povprečne dnevne vlage je bilo 58 odstotkov.

